

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjeništvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Franciškanova ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list a članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. tek. rač. 11.197. Telefon 3112.

Za izboljšanje gmotnega položaja učiteljstvu.

Dne 5. t. m. se je vršila seja Izvršnega odbora UJU, ki so ji prisostvovali poleg predsednika in članov izvršnega odbora še predsednik beograjskega poverjenišva g. Milan Popović in predstavnik ljubljanskega poverjenišva pov. tov. Skulj Andrej in urednik »Učit. Tov.« tov. Dimnik Ivan.

Na tej seji je bila skupno izdelana spomenica, ki so v njej razložene glavne želje jugoslovenskega učiteljstva v materialnem pogledu, z ozirom na materialni položaj ostalega uradništva.

Spomenica je izdelana povodom izdelave projekta novega uradniškega zakona in pravičnika k zakonu o narodnih šolah.

V tej spomenici, ki bo izročena merodajnim faktorjem, je prosilo učiteljstvo, da se izvede sledeče:

I. Napredovanje.

Začasni učitelj ima plačo uradnika V. grupe II. kategorije po zakonu o uradnikih in ostalih uslužbencih civilnega reda z dne 31. julija 1923.

Učitelji pridejo v IV. grupo II. kategorije; po štirih letih učiteljske službe v IV. grupi napredujejo v III. grupo; po petih letih službe v tretji grupi napredujejo v II. grupo druge kategorije; po štirih letih službe v drugi grupi pridejo v I. grupo II. kategorije; po štirih službenih letih v I. grupi napredujejo v I. grupo II. kategorije, s položajno plačo, ki je enaka položajni plači V. grupe I. kategorije.

Vsa napredovanja se vršijo avtomatično.

II. Mesečne specialne doklade.

Po členu 40. in 46. uradniškega zakona naj se prizna učiteljstvu narodnih šol, vadničkim učiteljem, učiteljstvu šol za defektno deco, vsem osebam prosvetne stroke z učiteljsko kvalifikacijo, otroškim vrtnaricam in strokovnim učiteljem (icam) III. kategorije sledeče doklade:

II. kategorija:

- a) začasni učitelj 150 Din
- b) stalni učitelj IV. grupe 300 ..
- c) stalni učit. III. in II. grupe 500 ..
- d) stalni učit. I. in I. a grupe 800 ..

III. kategorija:

- Strokovni učit. in zabavilje IV. gr. 100 Din
- Strokovni učit. in zabavilje III. gr. 200 ..
- Strokovni učit. in zabavilje II. gr. 300 ..
- Strokovni učit. in zabavilje I. gr. 500 ..

Ta doklada se vračunava v pokojnino po principu vračunavanja onih doklad, ki velja za nastavnike srednjih šol in finančne uradnike.

III. Draginjske doklade.

Učiteljicam, poročenim z učitelji in ostalimi državnimi uradniki pripada polna draginjska doklada.

IV. Upraviteljske doklade.

Po vseh dosedanjih šolskih zakonih in po zakonih drugih držav, je pripadala doklada za izvrševanje upraviteljskih dolžnosti, a taka doklada pripada v naši državi tudi ravnateljem srednjih in strokovnih šol, po zakonih o teh šolah. Z novim zakonom o narodnih šolah je v mnogočem povečana dolžnost in odgovornost upraviteljev narodnih šol. Z zakonom o Sokolu kraljevine Jugoslavije in z drugimi sličnimi ustanovami so dobili upravitelji nove dolžnosti in s tem znatno razširili svoj delokrog.

Zaradi vsega navedenega prosimo, da se analogno dodatkom direktorjev srednjih šol, učiteljskih in strokovnih šol dodeli na podlagi čl. 40. čim. zak. upraviteljem sledeča mesečna doklada:

Upraviteljem do 4 razredov	200 Din
upraviteljem s 4 do 8 razredov	300 ..
upraviteljem z nad 8 razredov	400 ..

Ta doklada se vračunava v pokojnino po istih principih, kot ravnateljem srednjih, strokovnih šol in učiteljskih.

V. Vadniški učitelji in strokovni učitelji šol za defektno deco.

Zaradi težje službe pripada tem učiteljem (icam) poleg doklade, ki jo prejema učiteljstvo, še doklada po čl. 7. uradniškega zakona za težjo službo in višjo izobrazbo in posebna doklada po 300 Din mesečno, kakor jo prejemajo sreski šolski nadzorniki druge kategorije po čl. 118. zakona o narodnih šolah.

VI. Stanarina.

Državna stanarina se naj po uradniškem zakonu izplačuje učiteljstvu v polni meri, poleg stanarine predvidene po čl. 29. zakona o narodnih šolah z ozirom na stalno draginjo stanovanj. V tem smislu naj bi se spremenil čl. 39. uradniškega zakona.

Z z. o. n. š. so izgubili upravitelji pravico do upraviteljskih doklad, ki so jo dosedaj imeli in odpade tudi državna stanarina, ki se ne bo vštela več v pokojnino, ki pa jo bodo prejeli uradniki drugih strok ter dobivali poleg tega še posebne doklade. Upravitelji na deželi so imeli že dosedaj naturalno stanovanje in razliko državne stanarine po členu 39. uradniškega zakona, a po novem šolskem zakonu izgubijo vso državno stanarino in bodo potemtakem imeli sedaj manjše prejemke nego prej.

Pripominjamo, da je dosedanja učiteljska službena doba podaljšana od 32 na 35 let in je to nov razlog, ki podkrepljuje upoštevanje gornje prošnje.

Iz »Narodne Prosvete«.

Statistika

o izvenšolskem delu učiteljstva Mežiške doline.

Že večkrat je bila izprožena misel, naj bi posamezna učiteljska društva sestavila statistiko o izvenšolskem delu učiteljstva. — Ravno ob izdelavi osnovnošolskega zakona bi bila taka statistika nujno potrebna — a žal je ostalo največkrat le pri sklepanju, do dejanske sestave vseh podatkov o izvenšolskem delu učiteljstva po društvi pa ni prišlo.

Ponovno pa se je pokazala potreba in oglašili sta se Mežiško in Kamniško učiteljsko društvo s sklepom, da zbereta med svojim članstvom popolnoma natančne podatke o izvenšolskem delu učiteljstva. Ker je pa taka statistika nujna potreba in bi bilo zelo koristno, da jo izdelajo vsa društva, priobčujemo kot primer že izdelano statistiko, ki nam jo je uposlalo Učiteljsko društvo za Mežiško dolino.

Priobčena statistika naj bo v vzgled in pobudo vsem učiteljskim društvom, kajti celotni podatki o izvenšolskem delu vsega slovenskega učiteljstva bi predstavljali neprecenljivo oporo pri vseh naših zahtevah v borbi za naše materialne in moralne pravice.

Javne korporacije	Število učiteljstva	Ni všteti v statistiko	Članov	Se udeležuje	Opravlja funkcije
Nadaljevalno šolstvo			—	12	6
Kmetijsko-gospodarske ustanove			26	17	17
Prosvetna udruženja			27	18	12
Humanitarna društva	46	4	35	21	19
Telovadna udruženja			31	14	15
Narodno-obrambna društva			59	10	9
Pevsko-glasbena društva			12	11	4
Razna društva			19	6	6
S k u p a j	46	4	209	109	88

En učitelj(ica) je včlanjen 4-8 krat, se udeležuje 2-6 krat in opravlja 2-1 funkcij v društvi oziroma javnih korporacijah. Ni pa tu všteto članstvo in ne poverjenišva raznih književnih udruženj.

LISTEK.

Turneja učiteljskega pevskega zbora na Čehoslovaško.

Naš pevski zbor stoji pred prvim korakom v svet. Odločil se je za bratsko Čehoslovaško. Ta korak nas navdaja z navdušenjem in ponosom, kajti znano je, da znajo bratje Čehi najbolj nele ceniti, ampak tudi preceniti umetniško višino pevskega zborov, ki jih sami goje, kakor malokateri drugi narod na svetu. S ponosom nas navdaja tedaj misel, da se naš zbor tega ni ustrašil. A gre še dlje, naše upanje: da bi turneja pevskega zbora bil prvi temeljni kamen organizacijske zgradbe vsega slovenskega učiteljstva v Evropi!

Da bo naše učiteljstvo pristrčno sprejeto v Čehoslovaški republiki nam zagotavljajo že predpriprave in veliko razumevanje odločenih faktorjev v raznih krajih Čehoslovaške. Protektorat turneje je prevzel minister in poslanik dr. Anđelinović, županstva in pevska društva so obljubila in že izdelala program pomoči.

Posebno srečna je misel pevskega zbora prireditelj matineje za šolsko mladino v Plzni, Pragi in Hr. Kralove, da s tem poudari tudi vzgojne naloge svojega truda; najvažnejša pa, da se turneja vrši v mesecu, ko obhaja sivo-lasi in v domovini oboževani predsednik bratske republike svojo 80letnico.

Želimo, da bi naši pevci odšli proti severu tako pripravljeni in tako razpoloženi, da bo resnica nadkrilila naša upanja. Kajti njihov uspeh bo tudi naš uspeh in uspeh vsega slovenskega učiteljstva.

Pevski zbor UJU.

Priprave za koncertno turnejo v Čehoslovaško (26. marca do 7. aprila) so v polnem teku. Program je določen v podrobnostih. Zbor priredi 7 koncertov in 3 matineje za šolsko mladino. Pri aranžmaju koncertov kakor tudi pri vseh pripravah za čim boljši uspeh turneje je pevski zbor deležen izredne podpore Lige čehoslovaške-jugoslovenske, ki ji gredo na roko tudi različne krajevne, posebno učiteljske organizacije. Protektorat nad vso turnejo je iz posebne naklonjenosti prevzel naš poslanik g. Anđelinović v Pragi, protektorat nad koncerti in poedinih mestih pa mestni zastopi. Tako bo turneja ne le umetniška manifestacija, temveč tudi manifestacija tradicionalnih bratskih vezi med čehoslovaškim in jugoslovenskim narodom.

Na članstvu pevskega zbora je, da koncertni nastopi čim čisteje uspejo. Točen in reden obisk pevskega tečaja je predpogoj za umetniško višino zbora, ki je potrebna za inozemstvo, posebno še za zemljo, ki ima ogromno glasbeno kulturo. Naj se članstvo zbora tega popolnoma zaveda, ker nas le kratka doba loči od turneje.

Dugan Franjo ml.: Dvije narodne iz Bosne: a) Uzeš dugum, b) Jel' ti zao (mešana zbor).

CONCERTNI PROGRAM PEVSKEGA ZBORA UDRUŽENJA JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSTVA, SEKCIJA LJUBLJANA.

za turnejo po Čehoslovaški republiki ob priliki 80letnice prezidenta Masaryka od 26. marca do 7. aprila.

Dugan Franjo ml.: Jurjevske pjesme iz Turapolja: a) Jurjevska iz Dubranca, b) Druge jurjevske iz Dubranca, c) Jurjevska iz Buševca-Kučec.

Adamčič Emil: Vragova nevesta. Lajović Anton: Zlato v Blatni vasi.

Novi šolski zakon in narodno šolstvo v Prekmurju.

Novi šolski zakon je položil temelj, na katerem se bo gradila nova, prava jugoslovenska šola v Prekmurju. Razlika med starimi zakonskimi določili, ki so veljala v Prekmurju, in novim zakonom, nikjer ne bo tako občutna, kakor baš v Prekmurju. Davne želje in zahteve učiteljstva iz Prekmurja so se uresničile; novi zakon je napravil konec kaotičnim prekmurskim šolskim razmeram in omogoča podvig in napredek naše narodne šole.

Dosedanje stanje je bilo resničnemu napredku šole v veliko oviro, ker je v marsičem onemogočalo šolsko in izvenšolsko delovanje učiteljstva.

Pokazati hočem na nekaj izrazito in specialno naših šolskih zadev, ki so bile rešene z novim šolskim zakonom v korist šole in učiteljstva.

V Prekmurju so bile šole kaj različne. Obstojele so tu: državne, občinske in verske šole. Leste so se zopet ločile po različnih konfesijah, ki obstojajo v Prekmurju, kakor: rimokatoliške, evangeličanske, židovske in kalvinske. Razne šolske uredbe in naredbe so skušale omiliti to različnost v prekmurskem šolstvu in marsikaj je bilo res enotnega z ozirom na notranji ustroj šole in pouka. V drugih pogledih pa so še doslej veljali stari madžarski zakoni. Posamezne verske občine so dosledno zahtevale svoje stare pravice do šole. Šolski stolci — nekakšni krajevni šolski odbori — ki so bili predstavniki svoje verske občine kot stara madžarska ustanova, so bili razpuščeni šele z novim zakonom. V prejšnji strankarski borbi je bila dokaj glasna zahteva šolskih stolcev in posameznih konfesij po verskih šolah z vsemi pravicami, ki jim jih je dajal madžarski zakon, za katere so zahtevali uzakonjenje v jugoslovenski zakonodaji. Da dovolj podčrtam zahtevo po konfesionalni upravi naših verskih šol in uspehe, ki so jih dosegli politični predstavniki, omenim le značilen slučaj, da je pri uredbi o krajevnih šolskih odborih od 2. maja 1927., ki je bila veljavna za vso državo, Prekmurje tvorilo izjemo; tukaj so ostali še naprej šolski stolci.

Šolski stolci kot verske ustanove, so bili organizirani tako, da je bil predsednik stolca za vse šole v fari župnik, pa če jih je bilo šest, kakor je to v Prekmurju običaj. Šolski stolci so bili po večini, osobito v prvih časih — brez razlike konfesije — napram slovenski šoli nerazpoloženi in nenaklonjeni. To so občutili najbolj pač oni učitelji, ki so službovali na takih šolah.

Vedno in pri vsaki priliki smo zahtevali unifikacijo prekmurskega šolstva, zavedajoč se, da ta različnost šol ne bo dovolila zaželenega napredka naši šoli § 1., prvi odstavek novega zakona pravi: »Narodne šole so državne naprave.« S tem je unifikacija izvršena in v Prekmurju.

Kogoj Marij: Vrabci in strašilo (mešani zbor).

Grgošević Zlatko: »Okolo žužakovega venca...« (Pučki obred). a) Posle žetve. b) Po putu. c) Pred vrati. d) Molitva »okolo žužakovega venca«. e) Za zborom. (Ženski in mešani zbor, ter dvojni mešani zbor).

Stolcer-Slavenski Josip: Romarska.

Lajović Anton: Koledniki: a) žalostni koledniki, b) častitljivi koledniki, c) veseli koledniki.

Lajović Anton: Žabe (ženski zbor).

Ravnik Janko: Zimska pesem.

Ravnik Janko: Kmetiška (ženska zbor s četveroročno spremljavo klavirja).

Papandopulo Peči Boris: Svatovske. a) Kad krenu svatovi. b) Kad igra kolo. c) Kad odvedu nevestu. d) Kad djevojka prima »dobru molitvu« (mešani zbor s sopran-solo).

Zgane Vinko: Jedna majka vumrla. Visoke čizme z ruskimi petami... Dil, dil dudu...

Adamčič Emil: Potrkan ples.

Mokranjac St. Stevan: X. rukovet.

Meseca februar in marec naj bosta posvečena nabiranju članov za Mladinsko Matico!

ju postoji odslej le ena državna narodna šola, ki bo služila le narodu in domovini!

Več je slučajev, da šolski stolec ni hotel prepuštili stanovanju v šolskem poslopju upravitelju, ampak je dal isto organizacijo. V šolskem stanovanju je ostal bivši madžarski učitelj, ki je bil obenem organist, a slovenski učitelj se je moral potikati po najslabših lokalih. Baš v teh slučajih se najbolj zrcali skrajna nenaklonjenost nekaterih šolskih stolcev do naše slovenske šole in učiteljstva. Vse pritožbe in prošnje, spomenice in intervencije niso pomagale; predsedniki šolskih stolcev so se značilno sklicevali na pravico, ki jim jo daje madžarski zakon! Ta kočljiva zadeva je sedaj rešena z zakonom, ki pravi, da mora služiti šolsko poslopje le šolskim namenom in sme v njem stanovati le aktivni učitelj.

Oskrbovanje šol od strani šolskih stolcev je povzročilo mnogo skrbi prosvetnim oblastem in mnogo hudih ur učiteljstvu s tem, da šolski stolci enostavno niso hoteli skrbeti za šole. Župani niso hoteli dati šol, kar je šolskega.

Zopet pereča zadeva, ki smo zanjo zahtevali temeljite rešitve, da se ustvari normalne razmere. Novi zakon je tudi tu ustvaril konkretno določbo s § 130., ki predvideva šoli sredstva za najnujnejše potrebe.

Naše manjšinske šole so delale dokaj brige in skrbi oblastem pa tudi dovolj vzrokov so povzročale za nacionalno borbo. Na eni strani se je zahtevala absolutno manjšinska šola z vso svojo bitnostjo, a na drugi strani nacionalizacija teh šol in to z argumentacijo, da je madžarska narodna manjšina le potujčen naš življenj in da Slovenci ob Rabi ne uživajo manjšinskih pravic niti v minimalni meri.

Zakon je dovolj jasn (tudi v tem pogledu; državni značaj šole je zagotovljen in je stavljen pogoj za ustanovitev manjšinskih oddelkov. Učiteljstvo na teh oddelkih mora absolutno obvladati državni jezik. To zakonsko določilo je vsekakor važno za rešitev problema naših razmer pri manjšinskem šolstvu.

Glede manjšinskih občin in šol imamo še gotove želje z ozirom na obmejne položaj Prekmurja in njegovih svojstvenih nacionalnih in kulturnih razmer. Gotovo je, da je podana podlaga za državni in nacionalni prestiž, le čuvati in vzdržati ga je treba!

Nič manjše važnosti niso zakonske določbe glede narodnega prosvetnevanja za Prekmurje. V tem oziru bodo še gotovo sledila zakonu pojasnila. Učiteljstvo se bo sigurno odzvalo tej zahtevi radevolje, treba pa je, da bo našlo razumevanje pri gotovih činiteljih, da ima podpora oblasti in da je zavarovano proti narodnim in šolskim neprijateljem.

Mnenja sem, da se kulturno delo najlažje uvede med narodom potom Sokola kraljevine Jugoslavije, ki bi se moral ustanoviti v Prekmurju povsod, kjer bi se pokazale za ustanovitev vsaj količkar ugodne prilike. To zakonsko določilo je za prekmurske nacionalne in kulturne razmere silne važnosti.

Za našo šolo v Prekmurju se poraja nova doba, ki bo prinesla tej pokrajini lepših in boljših dni v bodočnosti. H graditvi naše nove narodne šole pa je treba pritegniti najboljših moči, ki bi bile kos tudi novi kulturni in nacionalni nalogi, posebno v obmejnih krajih, ki od njih zahteva naša domovina. Z novim zakonom je tedaj vsak prijatelj nacionalne šole lahko zadovoljen, saj so odstranjene najhujše zapreke, ki so nas doslej v marsičem ovirale.

Horvat Izidor.

Prosvetne zbornice,

Ko so leta 1919. na Dunaju začeli z izvajanjem šolske reforme, ki je zamišljena kot ves avstrijski šolski sistem. Pri ministrstvu prosvete je bil osnovan reformni odsek, čegar naloga je bila proučiti vse pogoje, pod katerimi naj bi se izvršila šolska reforma in da verificira dosežene rezultate šolskih časopisov v Avstriji, kakor tudi v šolstvu ostalih kulturnih držav. Ta reformni odsek je bil glavni organ za izvedbo šolske reforme v Avstriji. Njegov pomožni organ je bila učiteljska zbornica, v kateri so bile zastopane vse vrste učiteljstva, od zabavljaj pa do univerzitetnih profesorjev. Pokazala je lepe uspehe, dasi je delovala le kratek čas. Ono kar je pokazala je fakat: da enotna šola ne more obstajati brez enotnega učiteljskega kadra, ki mora biti prepojen z istimi psiho-pedagoškimi idejami. Ako niso psiho-pedagoške koncepcije in metode v vzgojni praksi enake na vseh šolskih stopnjah, potem ne more obstajati nikak kontinuiran vzgojni proces.

Ker vladajo pri nas še vedno v precejšnji meri srednjeveški nazori ne le v teoriji marveč tudi v praksi je prepad med posameznimi stopnjami šolstva še vedno ogrožen, a večina učiteljstva ima napačno ne le sociolo-

ško marveč tudi psiho-pedagoško razumevanje. Po rezultatih moderne psiho-pedagogike so vse stopnje gojenčevega razvoja enako važne in je treba polagati isto važnost pri vzgoji na vsaki posamezni stopnji. Nič važnejša ni stopnja razvika od desetega do osemnajstega leta, nego je od tretjega do sedmega, niti ni lažje ustvariti gojenčeve psihofizično osebnosti v dobi od 7 do 10 let, nego je to v dobi od 18 do 25 let. Po modernih nazorih je ravno tako važno vzgojno delo otroške vrtarice v otroškem vrtcu, kot je delo srednješolskega profesorja v srednji šoli, učitelja v osnovni šoli in univ. profesorja na univerzi. Vsa razlika je v obsegu učnega gradiva, nikakor pa ne v važnosti vzgojnega dela.

Moderna psiho-pedagogika zahteva enotno šolo, kar pomenja v prvem redu enotne vzgojne teorije in prakse na vseh stopnjah šolstva. Brez enotne šolske organizacije in organske zveze učnega gradiva in metode ne more biti učinkovitega vzgojnega dela. Enotna organizacija šole pa ne zahteva samo organično zvezo gradiva in organično celoto šolske organizacije — ona zahteva ravno tako tudi enoten učiteljski, odnosno vzgojiteljski kader. Potrebno je, da se seznanijo vsi nastavniki, brez razlike na kateri stopnji šolstva delujejo, s celokupnim šolskim sistemom naše države, potem morajo imeti isto izobrazbo ali vsaj približno isto in nazadnje, da so jim znani vsi najnovejši psiho-pedagoški rezultati. Tega pa se ne more doseči na tak način, kot se je do sedaj delalo, ker je ta način neracionalen in ne daje zadostnih rezultatov.

Ako se v otroškem vrtcu, ki pri nas žal še ni obvezna šola, dela brez vsake zveze z osnovno šolo, a v osnovni brez ozira na to, kaj se poučuje v srednji šoli, potem nastane kaos, ki danes že v mnogem obstoja — se tudi učitelj v osnovni šoli ne bo brigal, kaj bodo delali njegovi učenci v srednji šoli, kakor nima tudi profesor srednje šole nikake zveze z univerzitetnim delom. To je kaotično stanje, ki drago stane največ gojence in državo in ki mu je edino zdravilo organična celota šolskega sistema in enotna zajednica učiteljstva vseh stopenj šolstva, od otroškega vrtca pa do univerze.

Nepotrebno je dokazovati, kako veliko teoretično in praktično važna bi bila zajednica učiteljstva vseh stopenj šolstva, kako obsežna bi mogla biti njihova kolaboracija in kako dragoceni rezultati tega dela bi kronali naše šolstvo.

Resnica je, da obstoja danes več strokovnih vzgojiteljskih združenj in da se vsako od teh bavi, poleg stanovskih interesov, tudi nekoliko z izboljšanjem šole in vzgoje. Ampak to delo z razbitimi močmi ima večkrat zelo majhen efekt, čisto tudi nasproten del ostalih. Ta razdrobenost učiteljstva privede tudi do anomalije, da pri nas čisto rešujejo važna pedagoška vprašanja nepedagoški ljudje, ki nimajo nič skupnega s šolo, med tem ko stojijo pedagogi in učiteljstvo ob strani in so prisiljeni izjavljati tuje neznanje in teorije. Kako škodljivo je to za našo narodno prosveto ve vsakdo, ki se dnevno bavi s psiho-pedagoško teorijo in prakso.

Učiteljstvo vseh kategorij šolstva tvori številčno in kvalitativno močan stan. Oni so najproduktivnejši od vseh intelektualnih delavcev, ker formirajo nove generacije, ki bodo v kratkem nosilci naše narodne bodočnosti. Ampak razdeljeni na pet raznih združenj niso mogli dosežati ustvariti celote, ki bi bila sposobna reševati važna prosvetna vprašanja v naši državi. Kar pa dosedaj ni bilo mogoče, se more ustvariti sedaj. Pot k temu ustvarjenju jasno kažejo mnoga grupiranja v naši državi in v tujini. Zakaj ne bi tudi učitelji vseh šol in vsi prosvetni delavci formalni skupno organizacijo, kot so to storili industrijalci, kmetje, obrtniki, advokati, zdravniki itd.? Zakaj ne bi pet strokovnih učiteljskih in profesojskih združenj ne ustanovilo skupno prosvetno zbornico, ki bi vanjo vstopili vsi člani dotičnih združenj, kakor tudi vsi svobodni prosvetni delavci izven teh. Taka organizacija ne bi v ničemer ovirala delo posameznih društev, marveč bi nasprotno samo potencirala značaj in vpliv učiteljstva vseh kategorij šolstva.

Prosvetna zbornica bi imela tri naloge:

1. Zbrati k delu vse one prosvetne delavce, ki jim je poverjeno narodno izobraževanje in v gibanje šolske mladine in ki se bavijo s psiho-pedagoško teorijo in prakso.

2. S skupnimi in enakimi metodami izvesti poskušnjo za reformo našega šolskega sistema in sistema narodnega izobraževanja.

3. Zastopati interese vseh prosvetnih delavcev in organizirati njihovo stalno dopolnilno izobrazbo v smislu zahtev aktualnih nauk.

Za dosego tega namena bi bila prosvetna zbornica sestavljena iz več sekcij, v katere bi prišli, vsled lastnih interesov in naklonjenosti, posamezniki. Mislimo, da bi za naše razmere v začetku zadostovalo pet sekcij.

1. Sekcija za reformo obstoječega šolskega sistema, t. j. za proučevanje potrebnih sprememb v našem šolskem sistemu in pogojev pod katerimi bi se to izvršilo.

2. Sekcija za proučevanje šolske reforme v tujini in eventualne uporabe novih psiho-pedagoških načel v naši organizaciji.

3. Sekcija za oskrbo dopolnilne izobrazbe učiteljstva vseh kategorij in organizacijo ustanov za to: n. pr. psiho-pedagoških institutov, laboratorijev, seminarjev, centralne pedagoške knjižnice itd.

4. Zakonodajna sekcija, ki bi imela skrbeti za izdelavo predlogov za spremembo šolskih zakonov in predpisov.

5. Sekcija, katere naloga bi bila organizacija socialno-pedagoških ustanov in raznih ustanov za preskrbo učiteljstva vseh kategorij (sanatoriji, ferijalne kolonije, letovišča, ekskurzije itd.).

Odbor prosvetne zbornice bi se volil lahko na dva načina:

1. Delegiran od 5 strokovnih združenj (združenje zabavljaj, učiteljsko, profesojsko, univerzitetnih profesorjev in združenje meščanskošolskih učiteljev in profesorjev strokovnih šol).

2. Izvoljen na kongresu vseh članov prosvetne zbornice.

Ako bi se večina učiteljstva vseh kategorij izjavila za osnove prosvetne zbornice, bi ne bilo težko izvesti njeno organizacijo. Z osnovanjem prosvetne zbornice bi se prekinilo s srednjeveško razdrojenostjo učitelstva na razne kategorije, višje in nižje, važnejše in postranske. Resnica je, da je uko-

reninjeno stališče o važnosti posameznih kategorij učiteljstva, ampak najnovejša psiho-pedagoška teorija in praksa v inozemstvu je pokazala, da brez enotnega učiteljskega kadra ni mogoča šolska reforma v večjem stilu.

Naš narod stoji pred velikimi prosvetnimi nalogami. Vprašanja konsolidacije in modernizacije naše države, kolikor je ekonomsko, toliko je tudi prosvetno. Prosvetni problemi bodo prihajali čedalje več na dnevni red in zato je potrebno, da jih rešujemo skupno vsi nastavniki ne samo zaradi tega, da bi bili najpravičnejše rešeni, marveč tudi zaradi tega, da bodo najučinkovitejše izvedeni. To nam more zagotoviti edino združenje vseh učiteljskih moči v eno celoto, t. j. formiranje prosvetne zbornice.

Milica Đurić-Topalović,

Splošne vesti.

NA DELO ZA MLADINSKO MATICO.

Tretjič stopa Mladinska Matica pred slovensko učiteljstvo: prišel je čas, da se prične propagandno delo za publikacije, ki jih dobi letos naša mladina, prišel je čas zbiranja naročnikov.

Danes ni treba več dokazovati, kakšna pomembna kulturna ustanova je Mladinska Matica. Dvanajst tisoč naročnikov v l. 1928., dvajset tisoč naročnikov lansko leto govori razločno, kako je bila ustanova potrebna, govori pa tudi, kaj zmore učiteljstvo. Rešili smo pereč problem naše mladine, ki ni mogla več do lepe, zdrave knjige, pokazali smo pot, kako je mogoče od pomoči kulturni bedi širokih plasti našega naraščaja.

Ne dvomimo, da pojde učiteljstvo tudi danes, tretje leto obstoja, na delo s prepričanjem in z vero v dobro stvar. Čas od 15. februarja do 15. marca bodi posvečen zbiranju naročnikov med mladino, ki zna že sama ceniti sebi namenjeno ustanovo. Za neznatno ceno 10/50 Din se bodo izdale tudi letos v maju štiri knjižice, ki bodo — upamo — še prekašale dosedanje publikacije.

Izidejo »Kresnice«, ki jih je kritika ponovno pohvalno sprejela, v III. zvezku in z bogatim raznovrstnim in praktičnim gradivom. Med drugim prinesejo tudi daljši sestavek za deklice.

Izide izvorna povest, ki kaže pomen naše grude, ljubezen do kmečkega doma in njegovega naravnega, zdravega življenja in ki bo dosedanje leposlovne Matične publikacije še presegla.

Zgodovina naše vasi pa bo očrtala preteklost našega kmečkega naroda od prve njegove naselitve v sedanji domovini pa do pričetka nove dobe (l. 1848.), ko se je zrušil fevdalni red. Ta knjižica bo dobrodošla tudi za zgodovinski pouk v najvažnejših dobah naše preteklosti. Z njo se skuša Mladinska Matica še bolj približati našemu kmečkemu ljudstvu, ki samo ne pozna dovolj, kar je preživelo v teku vekov.

Kot četrta knjiga izide delce za najmlajše, bogato ilustrirane pravljice, biseri iz svetovnega slovstva.

Tako je Mladinska Matica pripravila knjižni dar, ki bo vreden tradicij ustanove in ki bo zopet dokazal njeno važnost in potrebo. Prepričani smo, da so publikacije za leto 1930. take, da bodo našle širok odziv in da bodo prinesle zadoščenje naročnikom in vsem, ki se zavzemajo za čim mogočnejše razširjenje novih, lepih knjižic.

Zavedamo pa se, da je uspeh Mladinske Matice odvisen povsem od podrobnega dela učiteljstva. Zato prosimo in apeliramo na vse, ki jim nista vzgoja, naobrazba in napredek naše mladine samo lepa beseda za svečane prilike, da zastavijo svoje sile v dosego onega uspeha, ki bo časten za ves stan.

Odbor Mladinske Matice.

— Učiteljski zastopniki pri finančnem ministru. Zastopniki jugoslovenskega učiteljstva so obiskali 6. t. m. g. finančnega ministra, da mu razložijo gmotni položaj učiteljstva, ki ni reguliran z zadnjim zakonom o narodnih šolah in da ga zaprosijo, da se bo upoštevalo želje učiteljstva sedaj, ko deluje komisija za spremembo uradniškega zakona. Razložili so g. ministru težkoče, ki se bodo pojavljale z izplačevanjem stanarine učiteljem od strani občin in tudi to, koliko učiteljstvo izgubilo s tem, da izgubi državno stanarino.

— Izvršni odbor UJU pri g. ministru prosvete. G. minister prosvete je sprejel dne 7. t. m. izvršni odbor UJU, ki je o priliki izdelave projekta novega uradniškega zakona dal g. ministru spomenico združenja za izboljšanje gmotnega položaja učiteljstva. — Z izvršnim odborom so bili pri g. ministru tudi predstavniki ljubljanskega poverjenstva UJU tov. Skulj in Dimnik in predsednik beograjskega poverjenstva UJU tov. Popović.

— Predstavniki UJU pri predsedniku komisije za revizijo uradniškega zakona. Dne 7. t. m. na večer je sprejel zastopnike UJU predsednik komisije za revizijo uradniškega zakona minister dr. N. Perić. Zastopniki so mu tolmačili, da z novim zakonom o narodnih šolah ni bil reguliran položaj učiteljstva ter iz tega razloga treba, da se regulira položaj učiteljstva ob priliki revizije uradniškega zakona. Obrazložili so mu težnje in stališče učiteljstva. Komisija je pričela posloovati dne 5. t. m. ter ima redne seje. Revizija se ima izvršiti do 1. aprila, odnosno do

1. maja, ko bo gotov proračun. Tendence revizije je poleg drugega, da se izenačijo prajemki tudi II. in III. kategoriji.

— Občji pravilnik k zakonu o narodnih šolah. Zastopnika poverjenstva sta intervjuirala na merodajnih mestih tudi glede pravilnika k čl. 181. zakona o narodnih šolah. Tolmačila sta stališče, ki ga je zavzel šolsko-upravni odsek pov. UJU k poedinim vprašanjem.

— Zaslužen odlikovanje. Anton Brumen, šolski upravitelj v pokoju, častni občan občine Tezno pri Mariboru, Marsikatega javnega, tihega narodnega in prosvetnega delavca prezrelo, ker noče, da bi se obešalo njegovo delo na veliki zvon, niti mu ni ljubo, če se ga v javnosti pohvali. Delo takih ljudi ve le ceniti njegov ožji krog, njegova občina. Tak prosvetni delavec je bil naš odlikovanec, mož vztrajnega dela v šoli in izven nje, ljubezniv, družabnik, nepozabljiva dobričina-tovariš. Pričakoval sem, da se ga spomnijo pri odlikovanjih. A pozabilo ni njegovega neumornega dela v korist šole in občine hvaležno ljudstvo. Občinski odbor mu je v znak hvaležnosti v svoji seji dne 30. januarja t. l. priznal najvišje svoje odlikovanje — častno občanstvo. Pri odlikovanju, ki uživa svoj zaslužen pokoj v Ptuj, se bo oglasila posebna deputacija občinskih odbornikov in drugih uglednih občanov, da mu izrazi sklep občinskega odbora in svojo nepozabljivo hvaležnost. V prvi vrsti prejmi dragi g. upravitelj najsrčnejše čestitke od Tvojih tovarišev učiteljev. — Franjo Luknar.

— »Zakon o narodnih šolah« je izšel v Učiteljski tiskarni. Stane 22 Din. Imeti ga mora vsak učitelj in vsaka učiteljica. Zakonu je pridejano tolmačenje ter izvlečki zakonov o srednjih šolah, o učiteljskih, popolen zakon o učbenikih in zakon o jugoslovenskem šolstvu ter izvlečki iz upravnih zakonov, ki zadevajo prosveto.

— Čehoslovaško odlikovanje upravniku doma slepih v Zemunu. V Zemunu v domu za slepe je izročil čehoslovaški odpravnik poslov dr. Vokač na svečan način visoko čehoslovaško odlikovanje Belega leva upravniku insp. g. Ramadanoviču. Izročitev odlikovanja se je vršila slovesno ob prisotnosti slepe dece, ki je nastanjena v zavodu.

— Rodbinske doklade francoskega učiteljstva. Po novem zakonu, ki ga je sprejel francoski parlament in senat, pripadajo učiteljstvu rodbinske doklade le za otroke. Za prvega otroka je določena doklada letnih 660 frankov, za drugega 960 fr. za tretjega 1560 fr., za četrtega in vsakega nadaljnjega otroka pa 1920 fr.

— Stanovanjsko vprašanje francoskega učiteljstva. Po zakonih iz l. 1886., 1889., 1893., 1920. in 1921. ima francosko učiteljstvo pravico do brezplačnega stanovanja. Le učitelji, kam poročeni z učitelji odreda državni svet to pravico. Občine so po zakonu obvezane preskrbeti vsemu učnemu osebju stanovanje. Če pa stanuje učitelj(ica) pri roditeljih ali v lastni hiši, ima pravico do stanarine. — Z učitelji poročene učiteljice se borijo sedaj za dosego pravice do stanarine, ker izgubijo, ko se poročijo pravico do lastnega stanovanja.

— Materialno stanje litvanskega učiteljstva. Litva, ki je poveljna država, je dobila svoj šolski zakon l. 1922. Po tem zakonu spada učiteljstvo v 7. kategorijo državnega uradništva. Začetna učiteljska plača znaša 280 litasov (1 litas = 5/60 Din, kar pomenja, da znaša začetna plača 1570 Din mesečno). Prvih 15 let se vrši napredovanje avtomatično vsako tretje leto in znaša 15% začetne plače. Po 15 letih znaša plača 420 lit. (2352 Din.) To je maksimalna višina plače in se ne povzuje več. Za Božić in Velikonoc prejme vsak učitelj

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 14/II.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

En gros. En detail.

Koliko naročnikov ste že nabrali za Mladinsko Matico?

ju postoji odslej le ena državna narodna šola, ki bo služila le narodu in domovini!

Več je slučajev, da šolski stolec ni hotel prepuštili stanovanju v šolskem poslopju upravitelju, ampak je dal isto organizacijo. V šolskem stanovanju je ostal bivši madžarski učitelj, ki je bil obenem organist, a slovenski učitelj se je moral potikati po najslabših lokalih. Baš v teh slučajih se najbolj zrcali skrajna nenaklonjenost nekaterih šolskih stolcev do naše slovenske šole in učiteljstva. Vse pritožbe in prošnje, spomenice in intervencije niso pomagale; predsedniki šolskih stolcev so se značilno sklicevali na pravico, ki jim jo daje madžarski zakon! Ta kočljiva zadeva je sedaj rešena z zakonom, ki pravi, da mora služiti šolsko poslopje le šolskim namenom in sme v njem stanovati le aktivni učitelj.

Oskrbovanje šol od strani šolskih stolcev je povzročilo mnogo skrbi prosvetnim oblastem in mnogo hudih ur učitelstvu s tem, da šolski stolci enostavno niso hoteli skrbeti za šole. Župani niso hoteli dati šoli, kar je šolskega.

Zopet pereča zadeva, ki smo zanjo zahtevali temeljite rešitve, da se ustvari normalne razmere. Novi zakon je tudi tu ustvaril konkretno določbo s § 130., ki predvideva šoli sredstva za najnujnejše potrebe.

Naše manjšinske šole so delale dokaj brige in skrbi oblastem pa tudi dovolj vzrokov so povzročale za nacionalno borbo. Na eni strani se je zahtevala absolutno manjšinska šola z vso svojo bitnostjo, a na drugi strani nacionalizacija teh šol in to z argumentacijo, da je madžarska narodna manjšina le potujčen naš življenj in da Slovenci ob Rabi ne uživajo manjšinskih pravic niti v minimalni meri.

Zakon je dovolj jasn (tudi v tem pogledu; državni značaj šole je zagotovljen in je stavljen pogoj za ustanovitev manjšinskih oddelkov. Učiteljstvo na teh oddelkih mora absolutno obvladati državni jezik. To zakonsko določilo je vsekakor važno za rešitev problema naših razmer pri manjšinskem šolstvu.

Glede manjšinskih občin in šol imamo še gotove želje z ozirom na obmejne položaj Prekmurja in njegovih svojstvenih nacionalnih in kulturnih razmer. Gotovo je, da je podana podlaga za državni in nacionalni prestiž, le čuvati in vzdržati ga je treba!

Nič manjše važnosti niso zakonske določbe glede narodnega prosvetnevanja za Prekmurje. V tem oziru bodo še gotovo sledila zakonu pojasnila. Učiteljstvo se bo sigurno odzvalo tej zahtevi radevolje, treba pa je, da bo našlo razumevanje pri gotovih činiteljih, da ima podpora oblasti in da je zavarovano proti narodnim in šolskim neprijateljem.

Mnenja sem, da se kulturno delo najlažje uvede med narodom potom Sokola kraljevine Jugoslavije, ki bi se moral ustanoviti v Prekmurju povsod, kjer bi se pokazale za ustanovitev vsaj količkar ugodne prilike. To zakonsko določilo je za prekmurske nacionalne in kulturne razmere silne važnosti.

Za našo šolo v Prekmurju se poraja nova doba, ki bo prinesla tej pokrajini lepših in boljših dni v bodočnosti. H graditvi naše nove narodne šole pa je treba pritegniti najboljših moči, ki bi bile kos tudi novi kulturni in nacionalni nalogi, posebno v obmejnih krajih, ki od njih zahteva naša domovina. Z novim zakonom je tedaj vsak prijatelj nacionalne šole lahko zadovoljen, saj so odstranjene najhujše zapreke, ki so nas doslej v marsičem ovirale.

Horvat Izidor.

Prosvetne zbornice,

Ko so leta 1919. na Dunaju začeli z izvajanjem šolske reforme, ki je zamišljena kot ves avstrijski šolski sistem. Pri ministrstvu prosvete je bil osnovan reformni odsek, čegar naloga je bila proučiti vse pogoje, pod katerimi naj bi se izvršila šolska reforma in da verificira dosežene rezultate šolskih časopisov v Avstriji, kakor tudi v šolstvu ostalih kulturnih držav. Ta reformni odsek je bil glavni organ za izvedbo šolske reforme v Avstriji. Njegov pomožni organ je bila učiteljska zbornica, v kateri so bile zastopane vse vrste učiteljstva, od zabavljaj pa do univerzitetnih profesorjev. Pokazala je lepe uspehe, dasi je delovala le kratek čas. Ono kar je pokazala je fakat: da enotna šola ne more obstajati brez enotnega učiteljskega kadra, ki mora biti prepojen z istimi psiho-pedagoškimi idejami. Ako niso psiho-pedagoške koncepcije in metode v vzgojni praksi enake na vseh šolskih stopnjah, potem ne more obstajati nikak kontinuiran vzgojni proces.

Ker vladajo pri nas še vedno v precejšnji meri srednjeveški nazori ne le v teoriji marveč tudi v praksi je prepad med posameznimi stopnjami šolstva še vedno ogrožen, a večina učiteljstva ima napačno ne le sociolo-

ško marveč tudi psiho-pedagoško razumevanje. Po rezultatih moderne psiho-pedagogike so vse stopnje gojenčevega razvoja enako važne in je treba polagati isto važnost pri vzgoji na vsaki posamezni stopnji. Nič važnejša ni stopnja razvika od desetega do osemnajstega leta, nego je od tretjega do sedmega, niti ni lažje ustvariti gojenčeve psihofizične osebnosti v dobi od 7 do 10 let, nego je to v dobi od 18 do 25 let. Po modernih nazorih je ravno tako važno vzgojno delo otroške vrtarice v otroškem vrtcu, kot je delo srednješolskega profesorja v srednji šoli, učitelja v osnovni šoli in univ. profesorja na univerzi. Vsa razlika je v obsegu učnega gradiva, nikakor pa ne v važnosti vzgojnega dela.

Moderna psiho-pedagogika zahteva enotno šolo, kar pomenja v prvem redu enotne vzgojne teorije in prakse na vseh stopnjah šolstva. Brez enotne šolske organizacije in organske zveze učnega gradiva in metode ne more biti učinkovitega vzgojnega dela. Enotna organizacija šole pa ne zahteva samo organično zvezo gradiva in organično celoto šolske organizacije — ona zahteva ravno tako tudi enoten učiteljski, odnosno vzgojiteljski kader. Potrebno je, da se seznanijo vsi nastavniki, brez razlike na kateri stopnji šolstva delujejo, s celokupnim šolskim sistemom naše države, potem morajo imeti isto izobrazbo ali vsaj približno isto in nazadnje, da so jim znani vsi najnovejši psiho-pedagoški rezultati. Tega pa se ne more doseči na tak način, kot se je do sedaj delalo, ker je ta način neracionalen in ne daje zadostnih rezultatov.

Ako se v otroškem vrtcu, ki pri nas žal še ni obvezna šola, dela brez vsake zveze z osnovno šolo, a v osnovni brez ozira na to, kaj se poučuje v srednji šoli, potem nastane kaos, ki danes že v mnogem obstoja — se tudi učitelj v osnovni šoli ne bo brigal, kaj bodo delali njegovi učenci v srednji šoli, kakor nima tudi profesor srednje šole nikake zveze z univerzitetnim delom. To je kaotično stanje, ki drago stane največ gojence in državo in ki mu je edino zdravilo organična celota šolskega sistema in enotna zajednica učiteljstva vseh stopenj šolstva, od otroškega vrtca pa do univerze.

Nepotrebno je dokazovati, kako veliko teoretično in praktično važna bi bila zajednica učiteljstva vseh stopenj šolstva, kako obsežna bi mogla biti njihova kolaboracija in kako dragoceni rezultati tega dela bi kronali naše šolstvo.

Resnica je, da obstoja danes več strokovnih vzgojiteljskih združenj in da se vsako od teh bavi, poleg stanovskih interesov, tudi nekoliko z izboljšanjem šole in vzgoje. Ampak to delo z razbitimi močmi ima večkrat zelo majhen efekt, čisto tudi nasproten del ostalih. Ta razdrobenost učiteljstva privede tudi do anomalije, da pri nas čisto rešujejo važna pedagoška vprašanja nepedagoški ljudje, ki nimajo nič skupnega s šolo, med tem ko stojijo pedagogi in učiteljstvo ob strani in so prisiljeni izjavljati tuje neznanje in teorije. Kako škodljivo je to za našo narodno prosveto ve vsakdo, ki se dnevno bavi s psiho-pedagoško teorijo in prakso.

Učiteljstvo vseh kategorij šolstva tvori številčno in kvalitativno močan stan. Oni so najproduktivnejši od vseh intelektualnih delavcev, ker formirajo nove generacije, ki bodo v kratkem nosilci naše narodne bodočnosti. Ampak razdeljeni na pet raznih združenj niso mogli dosežati ustvariti celote, ki bi bila sposobna reševati važna prosvetna vprašanja v naši državi. Kar pa dosedaj ni bilo mogoče, se more ustvariti sedaj. Pot k temu ustvarjenju jasno kažejo mnoga grupiranja v naši državi in v tujini. Zakaj ne bi tudi učitelji vseh šol in vsi prosvetni delavci formalni skupno organizacijo, kot so to storili industrijalci, kmetje, obrtniki, advokati, zdravniki itd.? Zakaj ne bi pet strokovnih učiteljskih in proferskih združenj ne ustanovilo skupno prosvetno zbornico, ki bi vanjo vstopili vsi člani dotičnih združenj, kakor tudi vsi svobodni prosvetni delavci izven teh. Taka organizacija ne bi v ničemer ovirala delo posameznih društev, marveč bi nasprotno samo potencirala značaj in vpliv učiteljstva vseh kategorij šolstva.

Prosvetna zbornica bi imela tri naloge:

1. Zbrati k delu vse one prosvetne delavce, ki jim je poverjeno narodno izobraževanje in v zvezi s tem vprašanja in ki se bavijo s psiho-pedagoško teorijo in prakso.

2. S skupnimi in enakimi metodami izvesti poskušnjo za reformo našega šolskega sistema in sistema narodnega izobraževanja.

3. Zastopati interese vseh prosvetnih delavcev in organizirati njihovo stalno dopolnilno izobrazbo v smislu zahtev aktualnih nauk.

Za dosego tega namena bi bila prosvetna zbornica sestavljena iz več sekcij, v katere bi prišli, vsled lastnih interesov in naklonjenosti, posamezniki. Mislimo, da bi za naše razmere v začetku zadostovalo pet sekcij.

1. Sekcija za reformo obstoječega šolskega sistema, t. j. za proučevanje potrebnih sprememb v našem šolskem sistemu in pogojev pod katerimi bi se to izvršilo.

2. Sekcija za proučevanje šolske reforme v tujini in eventualne uporabe novih psiho-pedagoških načel v naši organizaciji.

3. Sekcija za oskrbo dopolnilne izobrazbe učiteljstva vseh kategorij in organizacijo ustanov za to: n. pr. psiho-pedagoških institutov, laboratorijev, seminarjev, centralne pedagoške knjižnice itd.

4. Zakonodajna sekcija, ki bi imela skrbeti za izdelavo predlogov za spremembo šolskih zakonov in predpisov.

5. Sekcija, katere naloga bi bila organizacija socialno-pedagoških ustanov in raznih ustanov za preskrbo učiteljstva vseh kategorij (sanatoriji, ferijalne kolonije, letovišča, ekskurzije itd.).

Odbor prosvetne zbornice bi se volil lahko na dva načina:

1. Delegiran od 5 strokovnih združenj (združenje zabavljaj, učiteljsko, profersko, univerzitetnih profesorjev in združenje meščanskošolskih učiteljev in profesorjev strokovnih šol).

2. Izvoljen na kongresu vseh članov prosvetne zbornice.

Ako bi se večina učiteljstva vseh kategorij izjavila za osnove prosvetne zbornice, bi ne bilo težko izvesti njeno organizacijo. Z osnovanjem prosvetne zbornice bi se prekinilo s srednjeveško razdrojenostjo učitelstva na razne kategorije, višje in nižje, važnejše in postranske. Resnica je, da je uko-

reninjeno stališče o važnosti posameznih kategorij učiteljstva, ampak najnovejša psiho-pedagoška teorija in praksa v inozemstvu je pokazala, da brez enotnega učiteljskega kadra ni mogoča šolska reforma v večjem stilu.

Naš narod stoji pred velikimi prosvetnimi nalogami. Vprašanja konsolidacije in modernizacije naše države, kolikor je ekonomsko, toliko je tudi prosvetno. Prosvetni problemi bodo prihajali čedalje več na dnevni red in zato je potrebno, da jih rešujemo skupno vsi nastavniki ne samo zaradi tega, da bi bili najpravičnejše rešeni, marveč tudi zaradi tega, da bodo najučinkovitejše izvedeni. To nam more zagotoviti edino združenje vseh učiteljskih moči v eno celoto, t. j. formiranje prosvetne zbornice.

Milica Đurić-Topalović,

Splošne vesti.

NA DELO ZA MLADINSKO MATICO.

Tretjič stopa Mladinska Matica pred slovensko učiteljstvo: prišel je čas, da se prične propagandno delo za publikacije, ki jih dobi letos naša mladina, prišel je čas zbiranja naročnikov.

Danes ni treba več dokazovati, kakšna pomembna kulturna ustanova je Mladinska Matica. Dvanajst tisoč naročnikov v l. 1928., dvajset tisoč naročnikov lansko leto govori razločno, kako je bila ustanova potrebna, govori pa tudi, kaj zmore učiteljstvo. Rešili smo pereč problem naše mladine, ki ni mogla več do lepe, zdrave knjige, pokazali smo pot, kako je mogoče odpravi kulturni bedi širokih plasti našega naraščaja.

Ne dvomimo, da pojde učiteljstvo tudi danes, tretje leto obstoja, na delo s prepričanjem in z vero v dobro stvar. Čas od 15. februarja do 15. marca bodi posvečen zbiranju naročnikov med mladino, ki zna že sama ceniti sebi namenjeno ustanovo. Za neznatno ceno 10/50 Din se bodo izdale tudi letos v maju štiri knjižice, ki bodo — upamo — še prekašale dosedanje publikacije.

Izidejo »Kresnice«, ki jih je kritika ponovno pohvalno sprejela, v III. zvezku in z bogatim raznovrstnim in praktičnim gradivom. Med drugim prinesejo tudi daljši sestavek za deklice.

Izide izvorna povest, ki kaže pomen naše grude, ljubezen do kmečkega doma in njegovega naravnega, zdravega življenja in ki bo dosedanje leposlovne Matične publikacije še presegla.

Zgodovina naše vasi pa bo očrtala preteklost našega kmečkega naroda od prve njegove naselitve v sedanji domovini pa do pričetka nove dobe (l. 1848.), ko se je zrušil fevdalni red. Ta knjižica bo dobrodošla tudi za zgodovinski pouk v najvažnejših dobah naše preteklosti. Z njo se skuša Mladinska Matica še bolj približati našemu kmečkemu ljudstvu, ki samo ne pozna dovolj, kar je preživelo v teku vekov.

Kot četrta knjiga izide delce za najmlajše, bogato ilustrirane pravljice, biseri iz svetovnega slovstva.

Tako je Mladinska Matica pripravila knjižni dar, ki bo vreden tradicij ustanove in ki bo zopet dokazal njeno važnost in potrebo. Prepričani smo, da so publikacije za leto 1930. take, da bodo našle širok odziv in da bodo prinesle zadoščenje naročnikom in vsem, ki se zavzamejo za čim mogočnejše razširjenje novih, lepih knjižic.

Zavedamo pa se, da je uspeh Mladinske Matice odvisen povsem od podrobnega dela učiteljstva. Zato prosimo in apeliramo na vse, ki jim nista vzgoja, naobrazba in napredek naše mladine samo lepa beseda za svečane prilike, da zastavijo svoje sile v dosegu onega uspeha, ki bo časten za ves stan.

Odbor Mladinske Matice.

— Učiteljski zastopniki pri finančnem ministru. Zastopniki jugoslovenskega učiteljstva so obiskali 6. t. m. g. finančnega ministra, da mu razložijo gmotni položaj učiteljstva, ki ni reguliran z zadnjim zakonom o narodnih šolah in da ga zaprosijo, da se bo upoštevalo želje učiteljstva sedaj, ko deluje komisija za spremembo uradniškega zakona. Razložili so g. ministru težkoče, ki se bodo pojavljale z izplačevanjem stanarine učiteljem od strani občin in tudi to, koliko učiteljstvo izgubilo s tem, da izgubi državno stanarino.

— Izvršni odbor UJU pri g. ministru prosvete. G. minister prosvete je sprejel dne 7. t. m. izvršni odbor UJU, ki je o priliki izdelave projekta novega uradniškega zakona dal g. ministru spomenico združenja za izboljšanje gmotnega položaja učiteljstva. — Z izvršnim odborom so bili pri g. ministru tudi predstavniki ljubljanskega poverjenstva UJU tov. Skulj in Dimnik in predsednik beograjskega poverjenstva UJU tov. Popović.

— Predstavniki UJU pri predsedniku komisije za revizijo uradniškega zakona. Dne 7. t. m. na večer je sprejel zastopnike UJU predsednik komisije za revizijo uradniškega zakona minister dr. N. Perić. Zastopniki so mu tolmačili, da z novim zakonom o narodnih šolah ni bil reguliran položaj učiteljstva ter iz tega razloga treba, da se regulira položaj učiteljstva ob priliki revizije uradniškega zakona. Obrazložili so mu težnje in stališče učiteljstva. Komisija je pričela posloovati dne 5. t. m. ter ima redne seje. Revizija se ima izvršiti do 1. aprila, odnosno do

1. maja, ko bo gotov proračun. Tendence revizije je poleg drugega, da se izenačijo prajemki tudi II. in III. kategoriji.

— Občji pravilnik k zakonu o narodnih šolah. Zastopnika poverjenstva sta intervjuirala na merodajnih mestih tudi glede pravilnika k čl. 181. zakona o narodnih šolah. Tolmačila sta stališče, ki ga je zavzel šolsko-upravni odsek pov. UJU k poedinim vprašanjem.

— Zaslužen odlikovanje. Anton Brumen, šolski upravitelj v pokoju, častni občan občine Tezno pri Mariboru, Marsikatega javnega, tihega narodnega in prosvetnega delavca prezremo, ker noče, da bi se obešalo njegovo delo na veliki zvon, niti mu ni ljubo, če se ga v javnosti pohvali. Delo takih ljudi ve le ceniti njegov ožji krog, njegova občina. Tak prosvetni delavec je bil naš odlikovanec, mož vztrajnega dela v šoli in izven nje, ljubezniv, družabnik, nepozabljiva dobričina-tovariš. Pričakoval sem, da se ga spomnijo pri odlikovanjih. A pozabilo ni njegovega nemurnega dela v korist šole in občine hvaležno ljudstvo. Občinski odbor mu je v znak hvaležnosti v svoji seji dne 30. januarja t. l. priznal najvišje svoje odlikovanje — častno občanstvo. Pri odlikovanju, ki uživa svoj zaslužen pokoj v Ptuj, se bo oglasila posebna deputacija občinskih odbornikov in drugih uglednih občanov, da mu izrazi sklep občinskega odbora in svojo nepozabljivo hvaležnost. V prvi vrsti prejmi dragi g. upravitelj najsrčnejše čestitke od Tvojih tovarišev učiteljev. — Franjo Luknar.

— »Zakon o narodnih šolah« je izšel v Učiteljski tiskarni. Stane 22 Din. Imeti ga mora vsak učitelj in vsaka učiteljica. Zakonu je pridejano tolmačenje ter izvlečki zakonov o srednjih šolah, o učiteljskih, popolen zakon o učbenikih in zakon o jugoslovenskem šolstvu ter izvlečki iz upravnih zakonov, ki zadevajo prosveto.

— Čehoslovaško odlikovanje upravniku doma slepih v Zemunu. V Zemunu v domu za slepe je izročil čehoslovaški odpravnik poslov dr. Vokač na svečan način visoko čehoslovaško odlikovanje Belega leva upravniku insp. g. Ramadaniću. Izročitev odlikovanja se je vršila slovesno ob prisotnosti slepe dece, ki je nastanjena v zavodu.

— Rodbinske doklade francoskega učiteljstva. Po novem zakonu, ki ga je sprejel francoski parlament in senat, pripadajo učiteljstvu rodbinske doklade le za otroke. Za prvega otroka je določena doklada letnih 660 frankov, za drugega 960 fr. za tretjega 1560 fr., za četrtega in vsakega nadaljnjega otroka pa 1920 fr.

— Stanovanjsko vprašanje francoskega učiteljstva. Po zakonih iz l. 1886., 1889., 1893., 1920. in 1921. ima francosko učiteljstvo pravico do brezplačnega stanovanja. Le učitelji, kam poročeni z učitelji odreda državni svet to pravico. Občine so po zakonu obvezane preskrbeti vsemu učnemu osebju stanovanje. Če pa stanuje učitelj(ica) pri roditeljih ali v lastni hiši, ima pravico do stanarine. — Z učitelji poročene učiteljice se borijo sedaj za dosego pravice do stanarine, ker izgubijo, ko se poročijo pravico do lastnega stanovanja.

— Materialno stanje litvanskega učiteljstva. Litva, ki je poveljna država, je dobila svoj šolski zakon l. 1922. Po tem zakonu spada učiteljstvo v 7. kategorijo državnega uradništva. Začetna učiteljska plača znaša 280 litasov (1 litas = 5/60 Din, kar pomenja, da znaša začetna plača 1570 Din mesečno). Prvih 15 let se vrši napredovanje avtomatično vsako tretje leto in znaša 15% začetne plače. Po 15 letih znaša plača 420 lit. (2352 Din.) To je maksimalna višina plače in se ne povzuje več. Za Božić in Velikonoc prejme vsak učitelj

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 14/II.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

En gros. En detail.

Koliko naročnikov ste že nabrali za Mladinsko Matico?

telj 50% svoje mesečne plače. Rodbinska doklada za vsakega otroka znaša 20 lit. mesečno. Upraviteljska doklada znaša 16% plače za enorazrednih in za vsak nadaljnji razred 3% več. — Učiteljsko plača v pokojninski sklad po 6% svoje plače in ima pravico z 20 službenimi leti do 50% pokojnine in nadalje vsako leto 2% več. Največja pokojnina znaša po 35 službenih letih le 75% celotne plače.

— **Ljubiteljem živali.** Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani je zbralo mnogo materiala, ki jasno dokazuje, da je položaj živali, ki prihajajo v stik s človekom ali so celo v njegovi oblasti, še vedno eden in isti: za živali le prečesto poln nezaznane, prekomernega izkoriščanja in trpinčenja, a za človeško dostojanstvo skrajno ponižujoč. Seveda ta pavšalna obdolžitev ne velja za mnoge dobrosrčne ljudi, pač pa za ogromno število onih, ki se ne zavedajo ali nočejo zavesti naravnost zločinskega značaja svojega postopanja z živalmi. Slovensko društvo za varstvo živali radevolje in s hvalečnostjo priznava trud in požrtvovalnost mnogih, ki so skušali temu zlu od pomoči, v prvi vrsti vsekakor dobrim vzgojiteljem naše mladine. Zalibog, da je bil njihov trud le prečesto krokan s prepričanim uspehom. Zaradi začasnega nedovoljnega uspeha pa nikakor ne smemo postati malodušni ter se udati popolnoma na pačnemu nazoru, da se ne da ničesar doseči. Baš nasprotno: svoje delo v tem pravcu moramo podvojiti, potrojiti in — uspeh gotovo ne bo izostal. Zato je Slovensko društvo za varstvo živali sklenilo, da v poživitev in podkrepitev tega stremljenja naprosi tem potom vse ljubitelje živali, da mu blagovolijo pismeno sporočiti svoja mišljenja in predloge, kako kje in kdaj bi se dala predmetna akcija vršiti z večjim uspehom. Vse dobljene predloge bo društvo hvaležno upoštevalo, najboljši bo skušalo tudi objaviti najširši javnosti. Pismene pošiljke je naslavljati na Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani, Poljanska cesta 59. — Predsednik: Franc Rebernak.

— **Posnemanja vreden primer.** Pod tem naslovom prinaša »Narodna Prosveta« naslednjo notico: Naš tovariš g. Blažo Vujisič, učitelj v St. Bečju, je zbral od raznih oseb vsoto 3395 Din kot prilog za Dački dom UJU. — Tudi pri nas zbiramo že mnogo let za učiteljska domova v Ljubljani in Mariboru. — Vse premoženje, ki ga imata ta dva domova, je zbralo učiteljstvo iz svojih lastnih prispevkov — in vendar bi moglo učiteljstvo, ki posveti ves prosti čas delu med narodom — tudi od tega pridobiti kak majhen prispevek za naše stanovske ustanove. — Če bi naše učiteljstvo delalo tako, kot tov. Vujisič, bi danes že stala učiteljska domova v Ljubljani in Mariboru.

— **Društvo upokojenega učiteljstva v Ljubljani** javlja svojemu članstvu, da sta bila 6. februarja na novo v društvo sprejeti upokojeni učitelji ge. Ivandčič Marija in Arh Marija. Umrla pa je članica ga. Gajšek Marija v Mariboru.

— **Ali že imate zakon o narodnih šolah?** Vsakemu učitelju in vsaki učiteljici je nujno potreben in ga mora poznati. Naročite ga po dopisnici v Učiteljski tiskarni. Cena 22 Din.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** prosi svoje podružnice, da prirede še v tem mesecu kako veselico ali igro v korist družbe. — Naznanja se, da bo družba še v teku tega meseca imela nove velikonočne razglednice (5 vrst), vsled česar naj podružnice čimprej sporočijo, koliko komadov jih žele. — Podružnice se tudi opozarjajo, da naj skličejo občne zbornice ter naznanijo vodstvu odbore.

IZ LASKEGA.

.... in druge zadeve mestne občine Laško. V »Jutru« z dne 29. januarja 1930., št. 23 na drugi strani, v 3 stolpcu čitamo med drugim tudi tole: Izgovor, da je preveč učiteljev, ker prihajajo Primorci k nam, ne drži. Slovenski primorski učitelji so bolj potrebni v Julijski Krajini kot pri nas, pa če že nočejo ostati doma, bi našli novo lepo domovino v južni Srbiji....

V odgovor temu primorskemu učiteljstvu tako prijaznemu gospodu in resnici na ljubo bodi povedano, da v Laškem bivata res dva jugoslovenska učitelja iz Primorja, ki sta nameščena eden kot izvršni upravni uradnik pri sreskem načelniku, ki pa je že od preobrata v Jugoslaviji in rezervni častnik jugoslov. vojske, borec iz koroške fronte, drugi pa kot šolnik iz leta 1927., ki je moral zapustiti neodrešeno domovino vsled preganjanja. Slednji ima lastno hišo v Laškem, zato morda ne obremenjuje toliko proračuna mesta Laško. Priteče mu pa po zakonu stanarina, kakor vsakemu državnemu učitelju. V zadnjem času je bila nameščena tudi iz Italije došla učiteljica potem, ko je okušala vso grenkost slovenske učiteljice v osrčju kulturne Italije, kamor je bila premeščena iz Trsta, ker je pač bila slovenska učiteljica. Končno je tudi tu nameščena učiteljica ženskih ročnih del — Jugoslovenka iz Primorja, ki se je preselila s svojci v odrešeno domovino vsled nevzdržnih razmer v Primorju.

Ne vem, ali naj smatram dopisnika v »Jutru« kot neinformiranega in brezbriznega človeka, ki je prespal vso dobo preganjanja in trpljenja slovenskega učiteljstva v Primorju, ali kaj?

Duša draga, kdor si, povem Ti javno, da še danes in srčno rad bi se vrnil v solčno Gorico.

Svobodna domovina nas je sprejela v okrilje vse one, ki smo zaslužili in je bili vredni in kruh, ki ga jemo si pošteno zaslužimo z umom svojega duha z delom med mladino, ki je naša pa bodisi tudi v Laškem, tam preko meja, ali pa v Južni Srbiji, kamor naš »Jutro« dopisnik iz Laškega pošilja, ker si že bil lačen, da Ti odjedamo primorski učitelji vsakdanji kruh. To bodi moj odgovor in upam, da se z njim strinjate vi vsi tovariši Primorci in domačini — učitelji na dobrih mestih in v zakotjih naše lepe domovine. Javnost naj sodi ali je to prav.

Naša čast in čast Primorja, pol milijona v robstvu trpečih, znamo jo braniti in jo moramo braniti, ko jo kdo podcenjuje, če tudi neinformirani, brezbrizni laški dopisnik v »Jutru« z dne 29. januarja 1930.

Učitelj-Primorec.

Obleke kemično čisti, barva, plišča in lika tovarna JOS. REICH.

Iz Zveze državnih nameščenecv za Slovenijo.

— **Z Seznam pri Zvezi včlanjenih organizacij.** Zaradi informacije objavljamo seznam vseh pri Zvezi državnih nameščenecv za Slovenijo v Ljubljani včlanjenih organizacij, urejen po abecedi in sestavljen po stanju na dan 1. januarja 1930.:

1. Cestni in rečni nadzorniki (Društvo cestnih in rečnih nadzornikov za Slovenijo).
2. Davčni izvrševalci (Društvo davčnih izvrševalcev za Slovenijo).
3. Finančna kontrola (Sekcija saveza finančne kontrole v Ljubljani).
4. Finančni konceptni uradniki (Društvo finančnih konceptnih uradnikov na Slovenskem).
5. Geodeti (Udruženje jugoslovenskih geodeta, sekcija Ljubljana).
6. Gozdarji — okrajni in domenski (Društvo okrajnih in domenskih gozdarjev Dalmacije in Slovenije).
7. Inženjerji in arhitekti (Udruženje jugoslov. inženjerja in arhitekta sekcija Ljubljana. — Klub državnih inženjerjev).
8. Kaznišniški in jetnišnični uradniki (Društvo kaznišniških in jetnišničnih uradnikov, Maribor).
9. Kaznišniško in jetnišnično nadzorovalno osebje (Društvo pravosodne straže).
10. Monopolski uslužbenci (Udruženje monopolskih činovnika i službenika, Beograd, poverjenišvo Ljubljana).
11. Nižji državni uslužbenci, Ljubljana (Udruženje nižjih državnih uslužbencev v Ljubljani).
12. Nižji državni uslužbenci, Maribor (Udruženje nižjih državnih uslužbencev v Mariboru).
13. Oficijanti, pisarniški pomočniki itd. (Društvo pisarniških oficijantov, oficijantinj, pomočnikov in pomočnic za Slovenijo).
14. Pisarniški uradniki (Društvo državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo).
15. Policijski nameščenci (Društvo državnih policijskih nameščenecv in upokojencev v Ljubljani).
16. Politični konceptni uradniki (Društvo konceptnih uradnikov politične uprave za Slovenijo).
17. Poreski (davčni) uradniki (Udruženje poreskih činovnika, poverjenišvo Ljubljana).
18. Poštni in brzojavni uslužbenci — nižji (Osrednje društvo nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev za Slovenijo).
19. Poštni in brzojavni uslužbenci (Oblastna organizacija poštinih in telegrafskih uslužbencev).
20. Poštni konceptni uradniki (Društvo poštinih konceptnih in tehničnih uradnikov).
21. Poštni prometni uradniki (Društvo prometnih poštinih uradnikov).
22. Profesorji (Profesorsko društvo, sekcija Ljubljana).
23. Sodni poduradniki in slugi (Društvo sodnih poduradnikov in slug za Slovenijo).
24. Sodno-pisarniški uradniki in oficijanti (Društvo sodno-pisarniških uradnikov in oficijantov za Slovenijo).
25. Učiteljstvo meščanskih šol (Društvo učiteljstva meščanskih šol v Sloveniji, Maribor).
26. Učiteljstvo obrtnih učilišč (Društvo učiteljstva na državnih obrtnih učiliščih v Sloveniji).
27. Učiteljstvo osnovnih šol (Udruženje jugoslovenskih učiteljev — poverjenišvo Ljubljana).
28. Upokojeni državni nameščenci, Maribor (Društvo državnih upokojencev in upokojenk za Slovenijo v Mariboru).
29. Upokojeni javni nameščenci (Društvo upokojenih državnih nameščenecv za Slovenijo v Ljubljani).
30. Veterinarji (Jugoslovensko veterinarsko udruženje, sekcija Ljubljana).
31. Zemljeknjižni uradniki (Društvo zemljeknjižnih uradnikov in izprašanih aspirantov).

Poleg teh strokovnih (stanovskih) organizacij je v Zvezi včlanjenih še devetero okrožnih skupin državnih nameščenecv in upokojencev, in sicer: Celje, Kamnik, Konjice, Kranj, Krško, Maribor, Murska Sobota, Novo mesto in Ptuj.

Spremembe, nastale po 1. januarju t. l. bomo objavili pred občinim zborom Zveze, v tajniškem poročilu.

„Naš rod.“

— **nr. Tudi druga številka je že pošla.** Kot mur nismo mogli z njo več postreči, smo vpsali vplačilo v dobro k naročilu v marcu. Toliko v blagohotno vednost vsem prizadejim, da si prihranimo nepotrebno pisarjenje. Naj bo to tudi zadnji opomin zahtudnikom, da se na našo skromno zalogo ne smejo zanašati, zlasti pa opomin tistim nepopoljšljivim poedincem, ki še zdaj ne verjamejo, da ne pošiljamo lista nikomur brez istočasne naročila in vplačila.

— **nr. »Maček v žaklju...«** Neka šola nam javlja, da naj ji pošljemo vselej par izvodov na ogled, češ, da otroci nečijo kupovati »mačka v žaklju«. Pri prvi številki bi bilo to še razumljivo, danes pa, ko se z »mačkom v žaklju« zadovoljuje 45.000 naročnikov, je to samo še slaba šala.

— **nr. Reklamacije so poštne proste,** tresa jih je samo kot take označiti in to lahko na listu papirja v velikosti dopisnice.

— **nr. Zakaj nismo tiskali več?** Odgovarjamo na kratko vsem, ki se obračajo na naš s tem vprašanjem. Nimamo denarja, to je eno, in hočemo, da se vsakdo naroči na list ob svojem času; to je drugo. Bolje je, da nam zaloga poide, nego da bi jo ponujali. Zdal tudi lahko povemo, da smo imeli pri 1. številki baš vsled barvaste priloge občutno izgubo. Zalagati se s takim predmetom po nepotrebnem, bi bilo pač nespametno. Nudili pa smo vsakomur priliko, da je mogel dobiti 1. številke kolikor je hotel. Prav zato smo jo ponatisnili in smo s ponatisom še nalašč odlašali celih 10 dni, da smo zbrali čim največ naročil. Več nismo mogli storiti. Kdor je prišel potem, ko je bil ponatis že gotov, to je po 10. januarju, je dobil, kar je še ostalo, ali pa ni dobil ničesar več. Druge številke smo natisnili prav toliko kakor prve. Tudi pri naslednjih številkah ne pojdemo preko 45.000, ker računamo s tem, da si hoče vsakdo kompletirati letnik in da so številke, ki so izrgane iz letnika, kasneje skoro brez vsake cene.

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri **Fr. P. ZAJEC, optik** Ljubljana, Stari trg 9.

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKA GOSPODARSKA IN KREDITNA ZARUGA

registrovana zadruga z omejeno zavezo v Celju

ima svoj redni 19. letni občni zbor 19. marea 1930. ob 8. uri v okoliški deški osnovni šoli v Celju s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva o poslovanju za druge za leto 1929.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa za l. 1929.
4. Volitev člana v načelstvo.
5. Slučajnosti.

Ako bi bil občni zbor ob 8. uri nesklepčen, se vrši občni zbor eno uro kasneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom pri vsakem številu navzočih zadržnikov.

Član načelstva: Voglar Fran m. p.

Načelnik: Zemljč Brando m. p.

Stanovska organizacija UJU

IZ ODSEKA ZA NADALJEVALNO (SPLOŠNO POKLICNO) ŠOLSTVO.

Odsek je posvečal vso pozornost novemu položaju, ki je nastal za nadaljevalno šolstvo po ukinitvi oblastne samouprave ter se prizadeval, prepričati odločilne činitelje o važnosti tega šolstva.

Deputacija treh članov je tolmačila gospodu banu in gospodu podbanu težnje in program učiteljstva ter vsakemu izročila posebno spomenico. Uverila se je, da sta oba gospoda že bila poučena o delovanju in namenu teh šol in da lahko računamo na polno njuno razumevanje našega načelnega programa. V mejah proračunskih možnosti bo kraljeva banska uprava ustvarila tudi materialne pogoje za razvoj tega šolstva. V banksi proračun so vnešene primerne postavke zanj. Ko bo proračun od ministrstva potrjen, lahko računajo one kmetske (gospodinske) šole, ki so od banske uprave priznane, na takojšnje izplačilo delnega učnega honorarja.

Tudi deputacija, ki se je predstavila šefu oddelka za industrijo in trgovino, je našla polno razumevanje za naše zahteve in za materialne pogoje neoviranega razvoja obrtnega nadaljevalnega šolstva. O tem priča proračun tega oddelka.

Odsek je storil tudi vse korake v zadevi smiselne aplikacije določb novega šolskega zakona na naše nadaljevalno šolstvo.

V zadevi referata za kmetsko (gospodinsko) šolstvo je zavzel stališče po želji tovarišev iz bivše mariborske oblasti. Z zadovoljstvom je pozdravil imenovanje prof. Jožefa Krošla kot referenta za to šolstvo. S svojim delovanjem kot organizator tega šolstva v bivši mariborski oblasti si je imenovali gošpod pridobil popolno zaupanje učiteljstva.

Ker se je po sklepu pokrajinske skupščine delokrog odseka razširil na vsa področja ljudskega poklicnega šolstva, je izdelal odsek nov poslovnik za svoje delovanje, ki predvideva za posamezne vrste nadaljevalnih (ljudskih poklicnih) šol posebne podsekcije, tako

IZVIRNE FRANCOSKE PASTILJE
VALDA
PRODAJALO VSE LEKARNE IN DROGERIJE

Obvarujejo Vas vseh zlih učinkov mraza, megle, mokrote in bacilov na dihalne organe.

za obrtno in trgovsko nadaljevalno šolstvo, za kmetsko (gospodinsko) nadaljevalno šolstvo, za industrijsko-delavsko šolstvo.

Odsek za kmetsko šolstvo je že v prvem letu svojega poslovanja izdelal učne načrte in pravilnike za kmetske in gospodinske nadaljevalne šole, programe za izobrazbo učiteljev in učiteljic ter svoj načelni program za to šolstvo. Vse nadaljnje njegovo delo je veljalo samo uveljavljanju in spopolnjevanju tega programa. Za obrtno nadaljevalno šolstvo pa se je v tem pogledu storilo premalo. Zato je odsek prišel do zaključka, da je treba v bližnji bodočnosti posvetiti glavno skrb izgradnji programa za obrtno nadaljevalno šolstvo. Izvolil si je tudi predsednika iz vrst učiteljskega teha šol (tov. Polaka) ter kooptiral kot člana tov. Michlerja in Stenoveca.

Na zadnji seji je razpravljala odsek med drugim tudi o odloku ministrstva za trgovino in industrijo, ki je bil objavljen v »Učit. Tovarišu« z dne 23. januarja t. l. Prišel je do sklepa, da se pri smiselnem tolmačenju ta odlok ne more nanašati na naše obrtne in trgovske nadaljevalne šole ter je to svoje stališče razložil in utemeljil v posebni spomenici na kraljevo bansko upravo in na zbornico za industrijo, obrt in trgovino.

Iz društev:

Vabila:

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KRŠKI OKRAJ.** Vabilo k zborovanju, ki se bo vršilo v soboto dne 15. februarja 1930. točno ob 9. uri 30 min. v Sokolski dvorani v Krškem. Dnevni red: 1. Delovna šola v praksi, demonstrira tov. Drago Bitene iz Leskovca. 2. Situacijsko poročilo. 3. Samostojni predlogi. 4. Slučajnosti. Zaradi skupnega kosila izvolite se javiti tov. predsedniku, šolskemu upravitelju v Krškem do 12. februarja. Ravno tako prosimo za eventualne samostojne predloge do istega termina. Udeležba članstva je obvezna. Kdor bi bil zaradi tehničnih vzrokov zadržan, naj se opraviči na isti naslov do 12. februarja.

Poročila:

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI OKRAJ** je zborovalo v Brežicah dne 11. januarja 1930. s sledečim dnevnim redom: Čitanje zapisnika, poročilo o seji širjega sveta od 5. januarja 1930. »Reformna gradiva za domoznanski pouk na šolah brežiškega srez«, konstituiranje odbora.

Sklicatelj zborovanja je podal obširno poročilo o seji širjega sveta v Celju.

Sreski šolski nadzornik je zanimivo predaval o zgornji temi. Enoglasno se je sklenilo osnovati redaksijski odbor za zbiranje gradiva za domoznanski pouk. Pristopilo se bo tudi k risanju zemljevida domačega sresa.

Društveni odbor se je konstituiral sledeče: predsednik tov. Jakopec, podpredsednik tov. Voglar, tajnica tov. Štrausova in blagajnik tov. Vadnal.

Jakopec, preds. Straus Marija, tajnica.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA** je imelo občni zbor dne 16. januarja 1930. v državni osnovni šoli v Murski Soboti.

Tovariš predsednik je otvoril zborovanje ter želel vsem srečno Novo leto. Opozoril je navzoče, naj bodo stvarni, ker bi se drugače zborovanje preveč zavleklo.

Tajnik je prečital zapisnik zadnjega zborovanja, ki se je odobril.

Tovariš predsednik je podal situacijsko poročilo od oktobra dalje. Kdor je zasledoval poročila v časopisju, je lahko opazil nekako nesoglasje med poverjeništvom in opozicijo. V skupščini so bila poročila precej ostra, kar je dalo zopet opoziciji energičen odpor, a vendar se je opazilo, da nima opozicija nikake zaslombe med članstvom.

Dotaknil se je tudi razstave v Beogradu in je že sedaj opozoril tovariše, da store njih dolžnost. Članstvu je pojasnil tudi novi šolski zakon in prizadevanja izvršilnega odbora za gmotno izboljšanje. Naše uspešno delo v prilogi šolstvu pa so ovirali oni tovariši, ki še do danes niso včlanjeni. Zalostno je, da je od 22.000 učiteljev organiziranih samo 12.000.

Nadalje je podal poročilo o domu. Kaptal je znašal ob novem letu več kot pol milijona dinarjev.

V polemiki med »Jutrom« in Habermanom se je oglasil k besedi tovariš Gabrijelčič, ki je kritiziral postopanje literatov, ki ponižujejo ugled učiteljstva ter podčrtal vsa, ko besedo Habermanova.

FOTO - APARATI IN FOTO - POTREBŠČINE

se dobijo v največji izbiri in po najugodnejših cenah

v drogeriji „ADRIA“

LJUBLJANA 1
SELENBURGOVA 1
Mr. Ph. S. Borčič

Šolski upravitelji(ice)! Ali se zavedate, da je Učiteljska gospodarska poslovalnica edini vir naših domov! Naročajte vse le potem Učiteljske gospodarske poslovalnice.

telj 50% svoje mesečne plače. Rodbinska doklada za vsakega otroka znaša 20 lit. mesečno. Upraviteljska doklada znaša 16% plače za enorazrednih in za vsak nadaljnji razred 3% več. — Učiteljsko plača v pokojninski sklad po 6% svoje plače in ima pravico z 20 službenimi leti do 50% pokojnine in nadalje vsako leto 2% več. Največja pokojnina znaša po 35 službenih letih le 75% celotne plače.

— **Ljubiteljem živali.** Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani je zbralo mnogo materiala, ki jasno dokazuje, da je položaj živali, ki prihajajo v stik s človekom ali so celo v njegovi oblasti, še vedno eden in isti: za živali le prečesto poln nezaznane, prekomernega izkoriščanja in trpinčenja, a za človeško dostojanstvo skrajno ponižujoč. Seveda ta pavšalna obdolžitev ne velja za mnoge dobrosrčne ljudi, pač pa za ogromno število onih, ki se ne zavedajo ali nočejo zavesti naravnost zločinskega značaja svojega postopanja z živalmi. Slovensko društvo za varstvo živali radevolje in s hvalečnostjo priznava trud in požrtvovalnost mnogih, ki so skušali temu zlu od pomoči, v prvi vrsti vsekakor dobrim vzgojiteljem naše mladine. Zalibog, da je bil njihov trud le prečesto krokan s prepričanim uspehom. Zaradi začasnega nedovoljnega uspeha pa nikakor ne smemo postati malodušni ter se udati popolnoma na pačnemu nazoru, da se ne da ničesar doseči. Baš nasprotno: svoje delo v tem pravcu moramo podvojiti, potrojiti in — uspeh gotovo ne bo izostal. Zato je Slovensko društvo za varstvo živali sklenilo, da v poživitev in podkrepitev tega stremljenja naprosi tem potom vse ljubitelje živali, da mu blagovolijo pismeno sporočiti svoja mišljenja in predloge, kako kje in kdaj bi se dala predmetna akcija vršiti z večjim uspehom. Vse dobljene predloge bo društvo hvaležno upoštevalo, najboljši bo skušalo tudi objaviti najširši javnosti. Pismene pošiljke je naslavljati na Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani, Poljanska cesta 59. — Predsednik: Franc Rebernak.

— **Posnemanja vreden primer.** Pod tem naslovom prinaša »Narodna Prosveta« naslednjo notico: Naš tovariš g. Blažo Vujisič, učitelj v St. Bečju, je zbral od raznih oseb vsoto 3395 Din kot prilog za Dački dom UJU. — Tudi pri nas zbiramo že mnogo let za učiteljska doma v Ljubljani in Mariboru. — Vse premoženje, ki ga imata ta dva doma, je zbralo učiteljstvo iz svojih lastnih prispevkov — in vendar bi moglo učiteljstvo, ki posveti ves prosti čas delu med narodom — tudi od tega pridobiti kak majhen prispevek za naše stanovske ustanove. — Če bi naše učiteljstvo delalo tako, kot tov. Vujisič, bi danes že stala učiteljska doma v Ljubljani in Mariboru.

— **Društvo upokojenega učiteljstva v Ljubljani** javlja svojemu članstvu, da sta bila 6. februarja na novo v društvo sprejeti upokojeni učiteljski ge. Ivandčič Marija in Arh Marija. Umrla pa je članica ga. Gajšek Marija v Mariboru.

— **Ali že imate zakon o narodnih šolah?** Vsakemu učitelju in vsaki učiteljici je nujno potreben in ga mora poznati. Naročite ga po dopisnici v Učiteljski tiskarni. Cena 22 Din.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** prosi svoje podružnice, da prirede še v tem mesecu kako veselico ali igro v korist družbe. — Naznanja se, da bo družba še v teku tega meseca imela nove velikonočne razglednice (5 vrst), vsled česar naj podružnice čimprej sporočijo, koliko komadov jih žele. — Podružnice se tudi opozarjajo, da naj skličejo občne zbornice ter naznanijo vodstvu odbore.

IZ LASKEGA.

.... in druge zadeve mestne občine Laško. V »Jutru« z dne 29. januarja 1930., št. 23 na drugi strani, v 3 stolpcu čitamo med drugim tudi tole: Izgovor, da je preveč učiteljev, ker prihajajo Primorci k nam, ne drži. Slovenski primorski učitelji so bolj potrebni v Julijski Krajini kot pri nas, pa če že nočejo ostati doma, bi našli novo lepo domovino v južni Srbiji....

V odgovor temu primorskemu učiteljstvu tako prijaznemu gospodu in resnici na ljubo bodi povedano, da v Laškem bivata res dva jugoslovenska učitelja iz Primorja, ki sta nameščena eden kot izvrstni upravni uradnik pri sreskem načelniku, ki pa je že od preobrata v Jugoslaviji in rezervni častnik jugoslov. vojske, borec iz koroške fronte, drugi pa kot šolnik iz leta 1927., ki je moral zapustiti neodrešeno domovino vsled preganjanja. Slednji ima lastno hišo v Laškem, zato morda ne obremenjuje toliko proračuna mesta Laško. Priteče mu pa po zakonu stanarina, kakor vsakemu državnemu učitelju. V zadnjem času je bila nameščena tudi iz Italije došla učiteljica potem, ko je okušala vso grenkost slovenske učiteljice v osrčju kulturne Italije, kamor je bila premeščena iz Trsta, ker je pač bila slovenska učiteljica. Končno je tudi tu nameščena učiteljica ženskih ročnih del — Jugoslovenka iz Primorja, ki se je preselila s svojci v odrešeno domovino vsled nevzdržnih razmer v Primorju.

Ne vem, ali naj smatram dopisnika v »Jutru« kot neinformiranega in brezbriznega človeka, ki je prespal vso dobo preganjanja in trpljenja slovenskega učiteljstva v Primorju, ali kaj?

Duša draga, kdor si, povem Ti javno, da še danes in srčno rad bi se vrnil v solčno Gorico.

Svobodna domovina nas je sprejela v okrilje vse one, ki smo zaslužili in je bili vredni in kruh, ki ga jemo si pošteno zaslužimo z umom svojega duha z delom med mladino, ki je naša pa bodisi tudi v Laškem, tam preko meja, ali pa v Južni Srbiji, kamor naš »Jutro« dopisnik iz Laškega pošilja, ker si že bil lačen, da Ti odjedamo primorski učitelji vsakdanji kruh. To bodi moj odgovor in upam, da se z njim strinjate vi vsi tovariši Primorci in domačini — učitelji na dobrih mestih in v zakotjih naše lepe domovine. Javnost naj sodi ali je to prav.

Naša čast in čast Primorja, pol milijona v robstvu trpečih, znamo jo braniti in jo moramo braniti, ko jo kdo podcenjuje, če tudi neinformirani, brezbrizni laški dopisnik v »Jutru« z dne 29. januarja 1930.

Učitelj-Primorec.

Obleke kemično čisti, barva, plišira in lika tovarna JOS. REICH.

Iz Zveze državnih nameščenecv za Slovenijo.

— **Z Seznam pri Zvezi včlanjenih organizacij.** Zaradi informacije objavljamo seznam vseh pri Zvezi državnih nameščenecv za Slovenijo v Ljubljani včlanjenih organizacij, urejen po abecedi in sestavljen po stanju na dan 1. januarja 1930.:

1. Cestni in rečni nadzorniki (Društvo cestnih in rečnih nadzornikov za Slovenijo).
2. Davčni izvrševalci (Društvo davčnih izvrševalcev za Slovenijo).
3. Finančna kontrola (Sekcija saveza finančne kontrole v Ljubljani).
4. Finančni konceptni uradniki (Društvo finančnih konceptnih uradnikov na Slovenskem).
5. Geodeti (Udruženje jugoslovenskih geodeta, sekcija Ljubljana).
6. Gozdarji — okrajni in domenski (Društvo okrajnih in domenskih gozdarjev Dalmacije in Slovenije).
7. Inženjerji in arhitekti (Udruženje jugoslov. inženjerja in arhitekta sekcija Ljubljana. — Klub državnih inženjerjev).
8. Kaznišniški in jetnišnični uradniki (Društvo kaznišniških in jetnišničnih uradnikov, Maribor).
9. Kaznišniško in jetnišnično nadzorovalno osebje (Društvo pravosodne straže).
10. Monopolski uslužbenci (Udruženje monopolskih činovnika i službenika, Beograd, poverjenišvo Ljubljana).
11. Nižji državni uslužbenci, Ljubljana (Udruženje nižjih državnih uslužbencev v Ljubljani).
12. Nižji državni uslužbenci, Maribor (Udruženje nižjih državnih uslužbencev v Mariboru).
13. Oficijanti, pisarniški pomočniki itd. (Društvo pisarniških oficijantov, oficijantinj, pomočnikov in pomočnic za Slovenijo).
14. Pisarniški uradniki (Društvo državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo).
15. Policijski nameščenci (Društvo državnih policijskih nameščenecv in upokojencev v Ljubljani).
16. Politični konceptni uradniki (Društvo konceptnih uradnikov politične uprave za Slovenijo).
17. Poreski (davčni) uradniki (Udruženje poreskih činovnika, poverjenišvo Ljubljana).
18. Poštni in brzojavni uslužbenci — nižji (Osrednje društvo nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev za Slovenijo).
19. Poštni in brzojavni uslužbenci (Oblastna organizacija poštinih in telegrafskih uslužbencev).
20. Poštni konceptni uradniki (Društvo poštinih konceptnih in tehničnih uradnikov).
21. Poštni prometni uradniki (Društvo prometnih poštinih uradnikov).
22. Profesorji (Profesorско društvo, sekcija Ljubljana).
23. Sodni poduradniki in slugi (Društvo sodnih poduradnikov in slug za Slovenijo).
24. Sodno-pisarniški uradniki in oficijanti (Društvo sodno-pisarniških uradnikov in oficijantov za Slovenijo).
25. Učiteljstvo meščanskih šol (Društvo učiteljstva meščanskih šol v Sloveniji, Maribor).
26. Učiteljstvo obrtnih učilišč (Društvo učiteljstva na državnih obrtnih učiliščih v Sloveniji).
27. Učiteljstvo osnovnih šol (Udruženje jugoslovenskih učiteljev — poverjenišvo Ljubljana).
28. Upokojeni državni nameščenci, Maribor (Društvo državnih upokojencev in upokojenk za Slovenijo v Mariboru).
29. Upokojeni javni nameščenci (Društvo upokojenih državnih nameščenecv za Slovenijo v Ljubljani).
30. Veterinarji (Jugoslovensko veterinarsko udruženje, sekcija Ljubljana).
31. Zemljeknjižni uradniki (Društvo zemljeknjižnih uradnikov in izprašanih aspirantov).

Poleg teh strokovnih (stanovskih) organizacij je v Zvezi včlanjenih še devetero okrožnih skupin državnih nameščenecv in upokojencev, in sicer: Celje, Kamnik, Konjice, Kranj, Krško, Maribor, Murska Sobota, Novo mesto in Ptuj.

Spremembe, nastale po 1. januarju t. l. bomo objavili pred občinim zborom Zveze, v tajniškem poročilu.

„Naš rod.“

— **nr. Tudi druga številka je že pošla.** Kot mur nismo mogli z njo več postreči, smo vpsali vplačilo v dobro k naročilu v marcu. Toliko v blagohotno vednost vsem prizadejnim, da si prihranimo nepotrebno pisarjenje. Naj bo to tudi zadnji opomin zahtudnikom, da se na našo skromno zalogo ne smejo zanašati, zlasti pa opomin tistim nepopoljšljivim poedincem, ki še zdaj ne verjamejo, da ne pošiljamo lista nikomur brez istočasne naročila in vplačila.

— **nr. »Maček v žaklju...«** Neka šola nam javlja, da naj ji pošljemo vselej par izvodov na ogled, češ, da otroci nečijo kupovati »mačka v žaklju«. Pri prvi številki bi bilo to še razumljivo, danes pa, ko se z »mačkom v žaklju« zadovoljuje 45.000 naročnikov, je to samo še slaba šala.

— **nr. Reklamacije so poštne proste,** tresa jih je samo kot take označiti in to lahko na listu papirja v velikosti dopisnice.

— **nr. Zakaj nismo tiskali več?** Odgovarjamo na kratko vsem, ki se obračajo na naš s tem vprašanjem. Nimamo denarja, to je eno, in hočemo, da se vsakdo naroči na list ob svojem času; to je drugo. Bolje je, da nam zaloga poide, nego da bi jo ponujali. Zdj tudi lahko povemo, da smo imeli pri 1. številki baš vsled barvaste priloge občutno izgubo. Zalagati se s takim predmetom po nepotrebnem, bi bilo pač nespametno. Nudili pa smo vsakomur priliko, da je mogel dobiti 1. številke kolikor je hotel. Prav zato smo jo ponatisnili in smo s ponatisom še nalašč odlašali celih 10 dni, da smo zbrali čim največ naročil. Več nismo mogli storiti. Kdor je prišel potem, ko je bil ponatis že gotov, to je po 10. januarju, je dobil, kar je še ostalo, ali pa ni dobil ničesar več. Druge številke smo natisnili prav toliko kakor prve. Tudi pri naslednjih številkah ne pojdemo preko 45.000, ker računamo s tem, da si hoče vsakdo kompletirati letnik in da so številke, ki so izrgane iz letnika, kasneje skoro brez vsake cene.

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri **Fr. P. ZAJEC, optik** Ljubljana, Stari trg 9.

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKA GOSPODARSKA IN KREDITNA ZARUGA

registrovana zadruga z omejeno zavezo v Celju

ima svoj redni 19. letni občni zbor 19. marea 1930. ob 8. uri v okoliški deški osnovni šoli v Celju s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva o poslovanju za druge za leto 1929.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa za l. 1929.
4. Volitev člana v načelstvo.
5. Slučajnosti.

Ako bi bil občni zbor ob 8. uri nesklepčen, se vrši občni zbor eno uro kasneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom pri vsakem številu navzočih zadrugnikov.

Član načelstva: Voglar Fran m. p.

Načelnik: Zemljč Brando m. p.

Stanovska organizacija UJU

IZ ODSEKA ZA NADALJEVALNO (SPLOŠNO POKLICNO) ŠOLSTVO.

Odsek je posvečal vso pozornost novemu položaju, ki je nastal za nadaljevalno šolstvo po ukinitvi oblastne samouprave ter se prizadeval, prepričati odločilne činitelje o važnosti tega šolstva.

Deputacija treh članov je tolmačila gospodu banu in gospodu podbanu težnje in program učiteljstva ter vsakemu izročila posebno spomenico. Uverila se je, da sta oba gospoda že bila poučena o delovanju in namenu teh šol in da lahko računamo na polno njuno razumevanje našega načelnega programa. V mejah proračunskih možnosti bo kraljeva banska uprava ustvarila tudi materialne pogoje za razvoj tega šolstva. V banksi proračun so vnešene primerne postavke zanj. Ko bo proračun od ministrstva potrjen, lahko računajo one kmetske (gospodinske) šole, ki so od banske uprave priznane, na takojšnje izplačilo delnega učnega honorarja.

Tudi deputacija, ki se je predstavila šefu oddelka za industrijo in trgovino, je našla polno razumevanje za naše zahteve in za materialne pogoje neoviranega razvoja obrtnega nadaljevalnega šolstva. O tem priča proračun tega oddelka.

Odsek je storil tudi vse korake v zadevi smiselne aplikacije določb novega šolskega zakona na naše nadaljevalno šolstvo.

V zadevi referata za kmetsko (gospodinsko) šolstvo je zavzel stališče po želji tovarišev iz bivše mariborske oblasti. Z zadovoljstvom je pozdravil imenovanje prof. Jožefa Krošla kot referenta za to šolstvo. S svojim delovanjem kot organizator tega šolstva v bivši mariborski oblasti si je imenovan gospod pridobil popolno zaupanje učiteljstva.

Ker se je po sklepu pokrajinske skupščine delokrog odseka razširil na vsa področja ljudskega poklicnega šolstva, je izdelal odsek nov poslovnik za svoje delovanje, ki predvideva za posamezne vrste nadaljevalnih (ljudskih poklicnih) šol posebne podsekcije, tako

IZVIRNE FRANCOSKE PASTILJE

VALDA

PRODAJALO VSE LEKARNE IN DROGERIJE

Obvarujejo Van vseh zlih učinkov mraza, megle, mokrote in bacilov na dihalne organe.

za obrtno in trgovsko nadaljevalno šolstvo, za kmetsko (gospodinsko) nadaljevalno šolstvo, za industrijsko-delavsko šolstvo.

Odsek za kmetsko šolstvo je že v prvem letu svojega poslovanja izdelal učne načrte in pravilnike za kmetske in gospodinske nadaljevalne šole, programe za izobrazbo učiteljev in učiteljic ter svoj načelni program za to šolstvo. Vse nadaljnje njegovo delo je veljalo samo uveljavljanju in spopolnjevanju tega programa. Za obrtno nadaljevalno šolstvo pa se je v tem pogledu storilo premalo. Zato je odsek prišel do zaključka, da je treba v bližnji bodočnosti posvetiti glavno skrb izgradnji programa za obrtno nadaljevalno šolstvo. Izvolil si je tudi predsednika iz vrst učiteljskega teha šol (tov. Polaka) ter kooptiral kot člana tov. Michlerja in Stenoveca.

Na zadnji seji je razpravljala odsek med drugim tudi o odloku ministrstva za trgovino in industrijo, ki je bil objavljen v »Učit. Tovarišu« z dne 23. januarja t. l. Prišel je do sklepa, da se pri smiselnem tolmačenju ta odlok ne more nanašati na naše obrtne in trgovske nadaljevalne šole ter je to svoje stališče razložil in utemeljil v posebni spomenici na kraljevo bansko upravo in na zbornico za industrijo, obrt in trgovino.

Iz društev:

Vabila:

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KRŠKI OKRAJ.** Vabilo k zborovanju, ki se bo vršilo v soboto dne 15. februarja 1930. točno ob 9. uri 30 min. v Sokolski dvorani v Krškem. Dnevni red: 1. Delovna šola v praksi, demonstrira tov. Drago Bitene iz Leskovca. 2. Situacijsko poročilo. 3. Samostojni predlogi. 4. Slučajnosti. Zaradi skupnega kosila izvolite se javiti tov. predsedniku, šolskemu upravitelju v Krškem do 12. februarja. Ravno tako prosimo za eventualne samostojne predloge do istega termina. Udeležba članstva je obvezna. Kdor bi bil zaradi tehničnih vzrokov zadržan, naj se opraviči na isti naslov do 12. februarja.

Poročila:

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI OKRAJ** je zborovalo v Brežicah dne 11. januarja 1930. s sledečim dnevnim redom: Čitanje zapisnika, poročilo o seji širjega sveta od 5. januarja 1930. »Reformna gradiva za domoznanski pouk na šolah brežiškega srez«, konstituiranje odbora.

Sklicatelj zborovanja je podal obširno poročilo o seji širjega sveta v Celju.

Sreski šolski nadzornik je zanimivo predaval o zgornji temi. Enoglasno se je sklenilo osnovati redaksijski odbor za zbiranje gradiva za domoznanski pouk. Pristopilo se bo tudi k risanju zemljevida domačega sresa.

Društveni odbor se je konstituiral sledeče: predsednik tov. Jakopec, podpredsednik tov. Voglar, tajnica tov. Štrausova in blagajnik tov. Vadnal.

Jakopec, preds. Straus Marija, tajnica.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA** je imelo občni zbor dne 16. januarja 1930. v državni osnovni šoli v Murski Soboti.

Tovariš predsednik je otvoril zborovanje ter želel vsem srečno Novo leto. Opozoril je navzoče, naj bodo stvarni, ker bi se drugače zborovanje preveč zavleklo.

Tajnik je prečital zapisnik zadnjega zborovanja, ki se je odobril.

Tovariš predsednik je podal situacijsko poročilo od oktobra dalje. Kdor je zasledoval poročila v časopisu, je lahko opazil nekako nesoglasje med poverjeništvom in opozicijo. V skupščini so bila poročila precej ostra, kar je dalo zopet opoziciji energičen odpor, a vendar se je opazilo, da nima opozicija nikake zaslombe med članstvom.

Dotaknil se je tudi razstave v Beogradu in je že sedaj opozoril tovariše, da store njih dolžnost. Članstvu je pojasnil tudi novi šolski zakon in prizadevanja izvršilnega odbora za gmotno izboljšanje. Naše uspešno delo v prilogi šolstvu pa so ovirali oni tovariši, ki še do danes niso včlanjeni. Zalostno je, da je od 22.000 učiteljev organiziranih samo 12.000.

Nadalje je podal poročilo o domu. Kaptal je znašal ob novem letu več kot pol milijona dinarjev.

V polemiki med »Jutrom« in Habermanom se je oglasil k besedi tovariš Gabrijelčič, ki je kritiziral postopanje literatov, ki ponižujejo ugled učiteljstva ter podčrtal vsa, ko besedo Habermanova.

FOTO - APARATI IN FOTO - POTREBŠČINE

se dobijo v največji izbiri in po najugodnejših cenah

v drogeriji „ADRIA“

LJUBLJANA 1

SELENBURGOVA 1 Mr. Ph. S. Borčič

Šolski upravitelji(ice)! Ali se zavedate, da je Učiteljska gospodarska poslovalnica edini vir naših domov! Naročajte vse le potem Učiteljske gospodarske poslovalnice.

telj 50% svoje mesečne plače. Rodbinska doklada za vsakega otroka znaša 20 lit. mesečno. Upraviteljska doklada znaša 16% plače za enorazrednih in za vsak nadaljnji razred 3% več. — Učiteljsko plača v pokojninski sklad po 6% svoje plače in ima pravico z 20 službenimi leti do 50% pokojnine in nadalje vsako leto 2% več. Največja pokojnina znaša po 35 službenih letih le 75% celotne plače.

— **Ljubiteljem živali.** Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani je zbralo mnogo materiala, ki jasno dokazuje, da je položaj živali, ki prihajajo v stik s človekom ali so celo v njegovi oblasti, še vedno eden in isti: za živali le prečesto poln nezaznane, prekomernega izkoriščanja in trpinčenja, a za človeško dostojanstvo skrajno ponižujoč. Seveda ta pavšalna obdolžitev ne velja za mnoge dobrosrčne ljudi, pač pa za ogromno število onih, ki se ne zavedajo ali nočejo zavesti naravnost zločinskega značaja svojega postopanja z živalmi. Slovensko društvo za varstvo živali radevolje in s hvalečnostjo priznava trud in požrtvovalnost mnogih, ki so skušali temu zlu od pomoči, v prvi vrsti vsekakor dobrim vzgojiteljem naše mladine. Zalibog, da je bil njihov trud le prečesto krokan s prepričanim uspehom. Zaradi začasnega nedovoljnega uspeha pa nikakor ne smemo postati malodušni ter se udati popolnoma na pačnemu nazoru, da se ne da ničesar doseči. Baš nasprotno: svoje delo v tem pravcu moramo podvojiti, potrojiti in — uspeh gotovo ne bo izostal. Zato je Slovensko društvo za varstvo živali sklenilo, da v poživitev in podkrepitev tega stremljenja naprosi tem potom vse ljubitelje živali, da mu blagovolijo pismeno sporočiti svoja mišljenja in predloge, kako kje in kdaj bi se dala predmetna akcija vršiti z večjim uspehom. Vse dobljene predloge bo društvo hvaležno upoštevalo, najboljši bo skušalo tudi objaviti najširši javnosti. Pismene pošiljke je naslavljati na Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani, Poljanska cesta 59. — Predsednik: Franc Rebernak.

— **Posnemanja vreden primer.** Pod tem naslovom prinaša »Narodna Prosveta« naslednjo notico: Naš tovariš g. Blažo Vujisić, učitelj v St. Bečju, je zbral od raznih oseb vsoto 3395 Din kot priloga za Dački dom UJU. — Tudi pri nas zbiramo že mnogo let za učiteljska doma v Ljubljani in Mariboru. — Vse premoženje, ki ga imata ta dva doma, je zbralo učiteljstvo iz svojih lastnih prispevkov — in vendar bi moglo učiteljstvo, ki posveti ves prosti čas delu med narodom — tudi od tega pridobiti kak majhen prispevek za naše stanovske ustanove. — Če bi naše učiteljstvo delalo tako, kot tov. Vujisić, bi danes že stala učiteljska doma v Ljubljani in Mariboru.

— **Društvo upokojenega učiteljstva v Ljubljani** javlja svojemu članstvu, da sta bila 6. februarja na novo v društvo sprejeti upokojeni učiteljski ge. Ivandčič Marija in Arh Marija. Umrla pa je članica ga. Gajšek Marija v Mariboru.

— **Ali že imate zakon o narodnih šolah?** Vsakemu učitelju in vsaki učiteljici je nujno potreben in ga mora poznati. Naročite ga po dopisnici v Učiteljski tiskarni. Cena 22 Din.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** prosi svoje podružnice, da prirede še v tem mesecu kako veselico ali igro v korist družbe. — Naznanja se, da bo družba še v teku tega meseca imela nove velikonočne razglednice (5 vrst), vsled česar naj podružnice čimprej sporočijo, koliko komadov jih žele. — Podružnice se tudi opozarjajo, da naj skličejo občne zbornice ter naznanijo vodstvu odbore.

IZ LASKEGA.

.... in druge zadeve mestne občine Laško. V »Jutru« z dne 29. januarja 1930., št. 23 na drugi strani, v 3 stolpcu čitamo med drugim tudi tole: Izgovor, da je preveč učiteljev, ker prihajajo Primorci k nam, ne drži. Slovenski primorski učitelji so bolj potrebni v Julijski Krajini kot pri nas, pa če že nočejo ostati doma, bi našli novo lepo domovino v južni Srbiji....

V odgovor temu primorskemu učiteljstvu tako prijaznemu gospodu in resnici na ljubo bodi povedano, da v Laškem bivata res dva jugoslovenska učitelja iz Primorja, ki sta nameščena eden kot izvršni upravni uradnik pri sreskem načelniku, ki pa je že od preobrata v Jugoslaviji in rezervni častnik jugoslov. vojske, borec iz koroške fronte, drugi pa kot šolnik iz leta 1927., ki je moral zapustiti neodrešeno domovino vsled preganjanja. Slednji ima lastno hišo v Laškem, zato morda ne obremenjuje toliko proračuna mesta Laško. Priteče mu pa po zakonu stanarina, kakor vsakemu državnemu učitelju. V zadnjem času je bila nameščena tudi iz Italije došla učiteljica potem, ko je okušala vso grenkost slovenske učiteljice v osrčju kulturne Italije, kamor je bila premeščena iz Trsta, ker je pač bila slovenska učiteljica. Končno je tudi tu nameščena učiteljica ženskih ročnih del — Jugoslovenka iz Primorja, ki se je preselila s svojci v odrešeno domovino vsled nevzdržnih razmer v Primorju.

Ne vem, ali naj smatram dopisnika v »Jutru« kot neinformiranega in brezbriznega človeka, ki je prespal vso dobo preganjanja in trpljenja slovenskega učiteljstva v Primorju, ali kaj?

Duša draga, kdor si, povem Ti javno, da še danes in srčno rad bi se vrnil v solčno Gorico.

Svobodna domovina nas je sprejela v okrilje vse one, ki smo zaslužili in je bili vredni in kruh, ki ga jemo si pošteno zaslužimo z umom svojega duha z delom med mladino, ki je naša pa bodisi tudi v Laškem, tam preko meja, ali pa v Južni Srbiji, kamor naš »Jutro« dopisnik iz Laškega pošilja, ker si že bil lačen, da Ti odjedamo primorski učiteljski vsakdanji kruh. To bodi moj odgovor in upam, da se z njim strinjate vi vsi tovariši Primorci in domačini — učitelji na dobrih mestih in v zakotjih naše lepe domovine. Javnost naj sodi ali je to prav.

Naša čast in čast Primorja, pol milijona v robstvu trpečih, znamo jo braniti in jo moramo braniti, ko jo kdo podcenjuje, če tudi neinformirani, brezbrizni laški dopisnik v »Jutru« z dne 29. januarja 1930.

Učitelj-Primorec.

Obleke kemično čisti, barva, plišča in lika tovarna JOS. REICH.

Iz Zveze državnih nameščenecv za Slovenijo.

— **Z Seznam pri Zvezi včlanjenih organizacij.** Zaradi informacije objavljamo seznam vseh pri Zvezi državnih nameščenecv za Slovenijo v Ljubljani včlanjenih organizacij, urejen po abecedi in sestavljen po stanju na dan 1. januarja 1930.:

1. Cestni in rečni nadzorniki (Društvo cestnih in rečnih nadzornikov za Slovenijo).
2. Davčni izvrševalci (Društvo davčnih izvrševalcev za Slovenijo).
3. Finančna kontrola (Sekcija saveza finančne kontrole v Ljubljani).
4. Finančni konceptni uradniki (Društvo finančnih konceptnih uradnikov na Slovenskem).
5. Geodeti (Udruženje jugoslovenskih geodeta, sekcija Ljubljana).
6. Gozdarji — okrajni in domenski (Društvo okrajnih in domenskih gozdarjev Dalmacije in Slovenije).
7. Inženjerji in arhitekti (Udruženje jugoslov. inženjerja in arhitekta sekcija Ljubljana. — Klub državnih inženjerjev).
8. Kaznišniški in jetnišnični uradniki (Društvo kaznišniških in jetnišničnih uradnikov, Maribor).
9. Kaznišniško in jetnišnično nadzorovalno osebje (Društvo pravosodne straže).
10. Monopolski uslužbenci (Udruženje monopolskih činovnika i službenika, Beograd, poverjenišvo Ljubljana).
11. Nižji državni uslužbenci, Ljubljana (Udruženje nižjih državnih uslužbencev v Ljubljani).
12. Nižji državni uslužbenci, Maribor (Udruženje nižjih državnih uslužbencev v Mariboru).
13. Oficijanti, pisarniški pomočniki itd. (Društvo pisarniških oficijantov, oficijantinj, pomočnikov in pomočnic za Slovenijo).
14. Pisarniški uradniki (Društvo državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo).
15. Policijski nameščenci (Društvo državnih policijskih nameščenecv in upokojencev v Ljubljani).
16. Politični konceptni uradniki (Društvo konceptnih uradnikov politične uprave za Slovenijo).
17. Poreski (davčni) uradniki (Udruženje poreskih činovnika, poverjenišvo Ljubljana).
18. Poštni in brzojavni uslužbenci — nižji (Osrednje društvo nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev za Slovenijo).
19. Poštni in brzojavni uslužbenci (Oblastna organizacija poštinih in telegrafskih uslužbencev).
20. Poštni konceptni uradniki (Društvo poštinih konceptnih in tehničnih uradnikov).
21. Poštni prometni uradniki (Društvo prometnih poštinih uradnikov).
22. Profesorji (Profesorsko društvo, sekcija Ljubljana).
23. Sodni poduradniki in slugi (Društvo sodnih poduradnikov in slug za Slovenijo).
24. Sodno-pisarniški uradniki in oficijanti (Društvo sodno-pisarniških uradnikov in oficijantov za Slovenijo).
25. Učiteljstvo meščanskih šol (Društvo učiteljstva meščanskih šol v Sloveniji, Maribor).
26. Učiteljstvo obrtnih učilišč (Društvo učiteljstva na državnih obrtnih učiliščih v Sloveniji).
27. Učiteljstvo osnovnih šol (Udruženje jugoslovenskih učiteljev — poverjenišvo Ljubljana).
28. Upokojeni državni nameščenci, Maribor (Društvo državnih upokojencev in upokojenk za Slovenijo v Mariboru).
29. Upokojeni javni nameščenci (Društvo upokojenih državnih nameščenecv za Slovenijo v Ljubljani).
30. Veterinarji (Jugoslovensko veterinarsko udruženje, sekcija Ljubljana).
31. Zemljeknjižni uradniki (Društvo zemljeknjižnih uradnikov in izprašanih aspirantov).

Poleg teh strokovnih (stanovskih) organizacij je v Zvezi včlanjenih še devetero okrožnih skupin državnih nameščenecv in upokojencev, in sicer: Celje, Kamnik, Konjice, Kranj, Krško, Maribor, Murska Sobota, Novo mesto in Ptuj.

Spremembe, nastale po 1. januarju t. l. bomo objavili pred občinim zborom Zveze, v tajniškem poročilu.

„Naš rod.“

— **nr. Tudi druga številka je že pošla.** Kot mur nismo mogli z njo več postreči, smo vpsali vplačilo v dobro k naročilu v marcu. Toliko v blagohotno vednost vsem prizadejim, da si prihranimo nepotrebno pisarjenje. Naj bo to tudi zadnji opomin zahtudnikom, da se na našo skromno zalogo ne smejo zanašati, zlasti pa opomin tistim nepopoljšljivim poedincem, ki še zdaj ne verjamejo, da ne pošiljamo lista nikomur brez istočasne naročila in vplačila.

— **nr. »Maček v žaklju...«** Neka šola nam javlja, da naj ji pošljemo vselej par izvodov na ogled, češ, da otroci nečijo kupovati »mačka v žaklju«. Pri prvi številki bi bilo to še razumljivo, danes pa, ko se z »mačkom v žaklju« zadovoljuje 45.000 naročnikov, je to samo še slaba šala.

— **nr. Reklamacije so poštne proste,** tresa jih je samo kot take označiti in to lahko na listu papirja v velikosti dopisnice.

— **nr. Zakaj nismo tiskali več?** Odgovarjamo na kratko vsem, ki se obračajo na naš s tem vprašanjem. Nimamo denarja, to je eno, in hočemo, da se vsakdo naroči na list ob svojem času; to je drugo. Bolje je, da nam zaloga poide, nego da bi jo ponujali. Zdal tudi lahko povemo, da smo imeli pri 1. številki baš vsled barvaste priloge občutno izgubo. Zalagati se s takim predmetom po nepotrebnem, bi bilo pač nespametno. Nudili pa smo vsakomur priliko, da je mogel dobiti 1. številke kolikor je hotel. Prav zato smo jo ponatisnili in smo s ponatisom še nalašč odlašali celih 10 dni, da smo zbrali čim največ naročil. Več nismo mogli storiti. Kdor je prišel potem, ko je bil ponatis že gotov, to je po 10. januarju, je dobil, kar je še ostalo, ali pa ni dobil ničesar več. Druge številke smo natisnili prav toliko kakor prve. Tudi pri naslednjih številkah ne pojdemo preko 45.000, ker računamo s tem, da si hoče vsakdo kompletirati letnik in da so številke, ki so izrgane iz letnika, kasneje skoro brez vsake cene.

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri **Fr. P. ZAJEC, optik** Ljubljana, Stari trg 9.

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKA GOSPODARSKA IN KREDITNA ZARUGA

registrovana zadruga z omejeno zavezo v Celju

ima svoj redni 19. letni občni zbor 19. marea 1930. ob 8. uri v okoliški deški osnovni šoli v Celju s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva o poslovanju za druge za leto 1929.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa za l. 1929.
4. Volitev člana v načelstvo.
5. Slučajnosti.

Ako bi bil občni zbor ob 8. uri nesklepčen, se vrši občni zbor eno uro kasneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom pri vsakem številu navzočih zadržnikov.

Član načelstva: Voglar Fran m. p.

Načelnik: Zemljč Brando m. p.

Stanovska organizacija UJU

IZ ODSEKA ZA NADALJEVALNO (SPLOŠNO POKLICNO) ŠOLSTVO.

Odsek je posvečal vso pozornost novemu položaju, ki je nastal za nadaljevalno šolstvo po ukinitvi oblastne samouprave ter se prizadeval, prepričati odločilne činitelje o važnosti tega šolstva.

Deputacija treh članov je tolmačila gospodu banu in gospodu podbanu težnje in program učiteljstva ter vsakemu izročila posebno spomenico. Uverila se je, da sta oba gospoda že bila poučena o delovanju in namenu teh šol in da lahko računamo na polno njuno razumevanje našega načelnega programa. V mejah proračunskih možnosti bo kraljeva banska uprava ustvarila tudi materialne pogoje za razvoj tega šolstva. V banksi proračun so vnešene primerne postavke zanj. Ko bo proračun od ministrstva potrjen, lahko računajo one kmetske (gospodinske) šole, ki so od banske uprave priznane, na takojšnje izplačilo delnega učnega honorarja.

Tudi deputacija, ki se je predstavila šefu oddelka za industrijo in trgovino, je našla polno razumevanje za naše zahteve in za materialne pogoje neoviranega razvoja obrtnega nadaljevalnega šolstva. O tem priča proračun tega oddelka.

Odsek je storil tudi vse korake v zadevi smiselne aplikacije določb novega šolskega zakona na naše nadaljevalno šolstvo.

V zadevi referata za kmetsko (gospodinsko) šolstvo je zavzel stališče po želji tovarišev iz bivše mariborske oblasti. Z zadovoljstvom je pozdravil imenovanje prof. Jožefa Krošla kot referenta za to šolstvo. S svojim delovanjem kot organizator tega šolstva v bivši mariborski oblasti si je imenovali gošpod pridobil popolno zaupanje učiteljstva.

Ker se je po sklepu pokrajinske skupščine delokrog odseka razširil na vsa področja ljudskega poklicnega šolstva, je izdelal odsek nov poslovnik za svoje delovanje, ki predvideva za posamezne vrste nadaljevalnih (ljudskih poklicnih) šol posebne podsekcije, tako

IZVIRNE FRANCOSKE PASTILJE

PRODARAJAO

VALDA

LEKARNE IN DROGERIJE

Obvarujejo Van vseh zlih učinkov mraza, megle, mokrote in bacilov na dihalne organe.

za obrtno in trgovsko nadaljevalno šolstvo, za kmetsko (gospodinsko) nadaljevalno šolstvo, za industrijsko-delavsko šolstvo.

Odsek za kmetsko šolstvo je že v prvem letu svojega poslovanja izdelal učne načrte in pravilnike za kmetske in gospodinske nadaljevalne šole, programe za izobrazbo učiteljev in učiteljic ter svoj načelni program za to šolstvo. Vse nadaljnje njegovo delo je veljalo samo uveljavljanju in spopolnjevanju tega programa. Za obrtno nadaljevalno šolstvo pa se je v tem pogledu storilo premalo. Zato je odsek prišel do zaključka, da je treba v bližnji bodočnosti posvetiti glavno skrb izgradnji programa za obrtno nadaljevalno šolstvo. Izvolil si je tudi predsednika iz vrst učiteljskega teha šol (tov. Polaka) ter kooptiral kot člana tov. Michlerja in Stenoveca.

Na zadnji seji je razpravljala odsek med drugim tudi o odloku ministrstva za trgovino in industrijo, ki je bil objavljen v »Učit. Tovarišu« z dne 23. januarja t. l. Prišel je do sklepa, da se pri smiselnem tolmačenju ta odlok ne more nanašati na naše obrtne in trgovske nadaljevalne šole ter je to svoje stališče razložil in utemeljil v posebni spomenici na kraljevo bansko upravo in na zbornico za industrijo, obrt in trgovino.

Iz društev:

Vabila:

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KRŠKI OKRAJ.** Vabilo k zborovanju, ki se bo vršilo v soboto dne 15. februarja 1930. točno ob 9. uri 30 min. v Sokolski dvorani v Krškem. Dnevni red: 1. Delovna šola v praksi, demonstrira tov. Drago Bitene iz Leskovca. 2. Situacijsko poročilo. 3. Samostojni predlogi. 4. Slučajnosti. Zaradi skupnega kosila izvolite se javiti tov. predsedniku, šolskemu upravitelju v Krškem do 12. februarja. Ravno tako prosimo za eventualne samostojne predloge do istega termina. Udeležba članstva je obvezna. Kdor bi bil zaradi tehničnih vzrokov zadržan, naj se opraviči na isti naslov do 12. februarja.

Poročila:

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI OKRAJ** je zborovalo v Brežicah dne 11. januarja 1930. s sledečim dnevnim redom: Čitanje zapisnika, poročilo o seji širjega sveta od 5. januarja 1930. »Reformna gradiva za domoznanski pouk na šolah brežiškega srez«, konstituiranje odbora.

Sklicatelj zborovanja je podal obširno poročilo o seji širjega sveta v Celju.

Sreski šolski nadzornik je zanimivo predaval o zgornji temi. Enoglasno se je sklenilo osnovati redaksijski odbor za zbiranje gradiva za domoznanski pouk. Pristopilo se bo tudi k risanju zemljevida domačega sresa.

Društveni odbor se je konstituiral sledeče: predsednik tov. Jakopec, podpredsednik tov. Voglar, tajnica tov. Štrausova in blagajnik tov. Vadnal.

Jakopec, preds. Straus Marija, tajnica.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA** je imelo občni zbor dne 16. januarja 1930. v državni osnovni šoli v Murski Soboti.

Tovariš predsednik je otvoril zborovanje ter želel vsem srečno Novo leto. Opozoril je navzoče, naj bodo stvarni, ker bi se drugače zborovanje preveč zavleklo.

Tajnik je prečital zapisnik zadnjega zborovanja, ki se je odobril.

Tovariš predsednik je podal situacijsko poročilo od oktobra dalje. Kdor je zasledoval poročila v časopisu, je lahko opazil nekako nesoglasje med poverjeništvom in opozicijo. V skupščini so bila poročila precej ostra, kar je dalo zopet opoziciji energičen odpor, a vendar se je opazilo, da nima opozicija nikake zaslombe med članstvom.

Dotaknil se je tudi razstave v Beogradu in je že sedaj opozoril tovariše, da store njih dolžnost. Članstvu je pojasnil tudi novi šolski zakon in prizadevanja izvršilnega odbora za gmotno izboljšanje. Naše uspešno delo v prilogi šolstvu pa so ovirali oni tovariši, ki še do danes niso včlanjeni. Zalostno je, da je od 22.000 učiteljev organiziranih samo 12.000.

Nadalje je podal poročilo o domu. Kaptal je znašal ob novem letu več kot pol milijona dinarjev.

V polemiki med »Jutrom« in Habermanom se je oglasil k besedi tovariš Gabrijelčič, ki je kritiziral postopanje literatov, ki ponižujejo ugled učiteljstva ter podčrtal vsa, ko besedo Habermanova.

FOTO - APARATI IN FOTO - POTREBŠČINE

se dobijo v največji izbiri in po najugodnejših cenah

v drogeriji „ADRIA“

LJUBLJANA 1
SELENBURGOVA 1
Mr. Ph. S. Borčič

Šolski upravitelji(ice)! Ali se zavedate, da je Učiteljska gospodarska poslovalnica edini vir naših domov! Naročajte vse le potem Učiteljske gospodarske poslovalnice.

telj 50% svoje mesečne plače. Rodbinska doklada za vsakega otroka znaša 20 lit. mesečno. Upraviteljska doklada znaša 16% plače za enorazrednih in za vsak nadaljnji razred 3% več. — Učiteljsko plača v pokojninski sklad po 6% svoje plače in ima pravico z 20 službenimi leti do 50% pokojnine in nadalje vsako leto 2% več. Največja pokojnina znaša po 35 službenih letih le 75% celotne plače.

— **Ljubiteljem živali.** Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani je zbralo mnogo materiala, ki jasno dokazuje, da je položaj živali, ki prihajajo v stik s človekom ali so celo v njegovi oblasti, še vedno eden in isti: za živali le prečesto poln nezaznane, prekomernega izkoriščanja in trpinčenja, a za človeško dostojanstvo skrajno ponižujoč. Seveda ta pavšalna obdolžitev ne velja za mnoge dobrosrčne ljudi, pač pa za ogromno število onih, ki se ne zavedajo ali nočejo zavesti naravnost zločinskega značaja svojega postopanja z živalmi. Slovensko društvo za varstvo živali radevolje in s hvalečnostjo priznava trud in požrtvovalnost mnogih, ki so skušali temu zlu odpraviti, v prvi vrsti vsekakor dobrim vzgojiteljem naše mladine. Zalibog, da je bil njihov trud le prečesto krokan s prepričanim uspehom. Zaradi začasnega nedovoljnega uspeha pa nikakor ne smemo postati malodušni ter se udati popolnoma napalnemu nazoru, da se ne da ničesar doseči. Baš nasprotno: svoje delo v tem pravcu moramo podvojiti, potrojiti in — uspeh gotovo ne bo izostal. Zato je Slovensko društvo za varstvo živali sklenilo, da v poživitev in podkrepitev tega stremljenja naprosi tem potom vse ljubitelje živali, da mu blagovolijo pismeno sporočiti svoja mišljenja in predloge, kako kje in kdaj bi se dala predmetna akcija vršiti z večjim uspehom. Vse dobljene predloge bo društvo hvaležno upoštevalo, najboljši bo skušalo tudi objaviti najširši javnosti. Pismene pošiljke je naslavljati na Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani, Poljanska cesta 59. — Predsednik: Franc Rebernak.

— **Posnemanja vreden primer.** Pod tem naslovom prinaša »Narodna Prosveta« naslednjo notico: Naš tovariš g. Blažo Vujisić, učitelj v St. Bečju, je zbral od raznih oseb vsoto 3395 Din kot prilog za Dački dom UJU. — Tudi pri nas zbiramo že mnogo let za učiteljska doma v Ljubljani in Mariboru. — Vse premoženje, ki ga imata ta dva doma, je zbralo učiteljstvo iz svojih lastnih prispevkov — in vendar bi moglo učiteljstvo, ki posveti ves prosti čas delu med narodom — tudi od tega pridobiti kak majhen prispevek za naše stanovske ustanove. — Če bi naše učiteljstvo delalo tako, kot tov. Vujisić, bi danes že stala učiteljska doma v Ljubljani in Mariboru.

— **Društvo upokojenega učiteljstva v Ljubljani** javlja svojemu članstvu, da sta bila 6. februarja na novo v društvo sprejeti upokojeni učitelji ge. Ivandčič Marija in Arh Marija. Umrla pa je članica ga. Gajšek Marija v Mariboru.

— **Ali že imate zakon o narodnih šolah?** Vsakemu učitelju in vsaki učiteljici je nujno potreben in ga mora poznati. Naročite ga po dopisnici v Učiteljski tiskarni. Cena 22 Din.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** prosi svoje podružnice, da prirede še v tem mesecu kako veselico ali igro v korist družbe. — Naznanja se, da bo družba še v teku tega meseca imela nove velikonočne razglednice (5 vrst), vsled česar naj podružnice čimprej sporočijo, koliko komadov jih žele. — Podružnice se tudi opozarjajo, da naj skličejo občne zbornice ter naznanijo vodstvu odbore.

IZ LASKEGA.

.... in druge zadeve mestne občine Laško. V »Jutru« z dne 29. januarja 1930., št. 23 na drugi strani, v 3 stolpcu čitamo med drugim tudi tole: Izgovor, da je preveč učiteljev, ker prihajajo Primorci k nam, ne drži. Slovenski primorski učitelji so bolj potrebni v Julijski Krajini kot pri nas, pa če že nočejo ostati doma, bi našli novo lepo domovino v južni Srbiji....

V odgovor temu primorskemu učiteljstvu tako prijaznemu gospodu in resnici na ljubo bodi povedano, da v Laškem bivata res dva jugoslovenska učitelja iz Primorja, ki sta nameščena eden kot izvršni upravni uradnik pri sreskem načelniku, ki pa je že od preobrata v Jugoslaviji in rezervni častnik jugoslov. vojske, borec iz koroške fronte, drugi pa kot šolnik iz leta 1927., ki je moral zapustiti neodrešeno domovino vsled preganjanja. Slednji ima lastno hišo v Laškem, zato morda ne obremenjuje toliko proračuna mesta Laško. Priteče mu pa po zakonu stanarina, kakor vsakemu državnemu učitelju. V zadnjem času je bila nameščena tudi iz Italije došla učiteljica potem, ko je okušala vso grenkost slovenske učiteljice v osrčju kulturne Italije, kamor je bila premeščena iz Trsta, ker je pač bila slovenska učiteljica. Končno je tudi tu nameščena učiteljica ženskih ročnih del — Jugoslovenka iz Primorja, ki se je preselila s svojci v odrešeno domovino vsled nevzdržnih razmer v Primorju.

Ne vem, ali naj smatram dopisnika v »Jutru« kot neinformiranega in brezbriznega človeka, ki je prespal vso dobo preganjanja in trpljenja slovenskega učiteljstva v Primorju, ali kaj?

Duša draga, kdor si, povem Ti javno, da še danes in srčno rad bi se vrnil v solnčno Gorico.

Svobodna domovina nas je sprejela v okrilje vse one, ki smo zaslužili in je bili vredni in kruh, ki ga jemo si pošteno zaslužimo z umom svojega duha z delom med mladino, ki je naša pa bodisi tudi v Laškem, tam preko meja, ali pa v Južni Srbiji, kamor naš »Jutro« dopisnik iz Laškega pošilja, ker si že bil lačen, da Ti odjedamo primorski učitelji vsakdanji kruh. To bodi moj odgovor in upam, da se z njim strinjate vi vsi tovariši Primorci in domačini — učitelji na dobrih mestih in v zakotjih naše lepe domovine. Javnost naj sodi ali je to prav.

Naša čast in čast Primorja, pol milijona v robstvu trpečih, znamo jo braniti in jo moramo braniti, ko jo kdo podcenjuje, če tudi neinformirani, brezbrizni laški dopisnik v »Jutru« z dne 29. januarja 1930.

Učitelj-Primorec.

Obleke kemično čisti, barva, plišča in lika tovarna JOS. REICH.

Iz Zveze državnih nameščenecv za Slovenijo.

— **Z Seznam pri Zvezi včlanjenih organizacij.** Zaradi informacije objavljamo seznam vseh pri Zvezi državnih nameščenecv za Slovenijo v Ljubljani včlanjenih organizacij, urejen po abecedi in sestavljen po stanju na dan 1. januarja 1930.:

1. Cestni in rečni nadzorniki (Društvo cestnih in rečnih nadzornikov za Slovenijo).
2. Davčni izvrševalci (Društvo davčnih izvrševalcev za Slovenijo).
3. Finančna kontrola (Sekcija saveza finančne kontrole v Ljubljani).
4. Finančni konceptni uradniki (Društvo finančnih konceptnih uradnikov na Slovenskem).
5. Geodeti (Udruženje jugoslovenskih geodeta, sekcija Ljubljana).
6. Gozdarji — okrajni in domenski (Društvo okrajnih in domenskih gozdarjev Dalmacije in Slovenije).
7. Inženjerji in arhitekti (Udruženje jugoslov. inženjerja i arhitekta sekcija Ljubljana. — Klub državnih inženjerjev).
8. Kaznišniški in jetnišnični uradniki (Društvo kaznišniških in jetnišničnih uradnikov, Maribor).
9. Kaznišniško in jetnišnično nadzorovalno osebje (Društvo pravosodne straže).
10. Monopolski uslužbenci (Udruženje monopolskih činovnika i službenika, Beograd, poverjenišvo Ljubljana).
11. Nižji državni uslužbenci, Ljubljana (Udruženje nižjih državnih uslužbencev v Ljubljani).
12. Nižji državni uslužbenci, Maribor (Udruženje nižjih državnih uslužbencev v Mariboru).
13. Oficijanti, pisarniški pomočniki itd. (Društvo pisarniških oficijantov, oficijantinj, pomočnikov in pomočnic za Slovenijo).
14. Pisarniški uradniki (Društvo državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo).
15. Policijski nameščenci (Društvo državnih policijskih nameščenecv in upokojencev v Ljubljani).
16. Politični konceptni uradniki (Društvo konceptnih uradnikov politične uprave za Slovenijo).
17. Poreski (davčni) uradniki (Udruženje poreskih činovnika, poverjenišvo Ljubljana).
18. Poštni in brzojavni uslužbenci — nižji (Osrednje društvo nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev za Slovenijo).
19. Poštni in brzojavni uslužbenci (Oblastna organizacija poštinih in telegrafskih uslužbencev).
20. Poštni konceptni uradniki (Društvo poštinih konceptnih in tehničnih uradnikov).
21. Poštni prometni uradniki (Društvo prometnih poštinih uradnikov).
22. Profesorji (Profesorsko društvo, sekcija Ljubljana).
23. Sodni poduradniki in slugi (Društvo sodnih poduradnikov in slug za Slovenijo).
24. Sodno-pisarniški uradniki in oficijanti (Društvo sodno-pisarniških uradnikov in oficijantov za Slovenijo).
25. Učiteljstvo meščanskih šol (Društvo učiteljstva meščanskih šol v Sloveniji, Maribor).
26. Učiteljstvo obrtnih učilišč (Društvo učiteljstva na državnih obrtnih učiliščih v Sloveniji).
27. Učiteljstvo osnovnih šol (Udruženje jugoslovenskih učiteljev — poverjenišvo Ljubljana).
28. Upokojeni državni nameščenci, Maribor (Društvo državnih upokojencev in upokojenk za Slovenijo v Mariboru).
29. Upokojeni javni nameščenci (Društvo upokojenih državnih nameščenecv za Slovenijo v Ljubljani).
30. Veterinarji (Jugoslovensko veterinarsko udruženje, sekcija Ljubljana).
31. Zemljeknjižni uradniki (Društvo zemljeknjižnih uradnikov in izprašanih aspirantov).

Poleg teh strokovnih (stanovskih) organizacij je v Zvezi včlanjenih še devetero okrožnih skupin državnih nameščenecv in upokojencev, in sicer: Celje, Kamnik, Konjice, Kranj, Krško, Maribor, Murska Sobota, Novo mesto in Ptuj.

Spremembe, nastale po 1. januarju t. l. bomo objavili pred občinim zborom Zveze, v tajniškem poročilu.

„Naš rod.“

— **nr. Tudi druga številka je že pošla.** Kot mur nismo mogli z njo več postreči, smo vpsali vplačilo v dobro k naročilu v marcu. Toliko v blagohotno vednost vsem prizadejim, da si prihranimo nepotrebno pisarjenje. Naj bo to tudi zadnji opomin zahtudnikom, da se na našo skromno zalogo ne smejo zanašati, zlasti pa opomin tistim nepopoljšlim poedincem, ki še zdaj ne verjamejo, da ne pošiljamo lista nikomur brez istočasne naročila in vplačila.

— **nr. »Maček v žaklju...«** Neka šola nam javlja, da naj ji pošljemo vselej par izvodov na ogled, češ, da otroci nečijo kupovati »mačka v žaklju«. Pri prvi številki bi bilo to še razumljivo, danes pa, ko se z »mačkom v žaklju« zadovoljuje 45.000 naročnikov, je to samo še slaba šala.

— **nr. Reklamacije so poštne proste,** tresa jih je samo kot take označiti in to lahko na listu papirja v velikosti dopisnice.

— **nr. Zakaj nismo tiskali več?** Odgovarjamo na kratko vsem, ki se obračajo na naš s tem vprašanjem. Nimamo denarja, to je eno, in hočemo, da se vsakdo naroči na list ob svojem času; to je drugo. Bolje je, da nam zaloga poide, nego da bi jo ponujali. Zdal tudi lahko povemo, da smo imeli pri 1. številki baš vsled barvaste priloge občutno izgubo. Zalagati se s takim predmetom po nepotrebnem, bi bilo pač nespametno. Nudili pa smo vsakomur priliko, da je mogel dobiti 1. številke kolikor je hotel. Prav zato smo jo ponatisnili in smo s ponatisom še nalašč odlašali celih 10 dni, da smo zbrali čim največ naročil. Več nismo mogli storiti. Kdor je prišel potem, ko je bil ponatis že gotov, to je po 10. januarju, je dobil, kar je še ostalo, ali pa ni dobil ničesar več. Druge številke smo natisnili prav toliko kakor prve. Tudi pri naslednjih številkah ne pojdemo preko 45.000, ker računamo s tem, da si hoče vsakdo kompletirati letnik in da so številke, ki so izrgane iz letnika, kasneje skoro brez vsake cene.

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri **Fr. P. ZAJEC, optik** Ljubljana, Stari trg 9.

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKA GOSPODARSKA IN KREDITNA ZARUGA

registrovana zadruga z omejeno zavezo v Celju

ima svoj redni 19. letni občni zbor 19. marea 1930. ob 8. uri v okoliški deški osnovni šoli v Celju s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva o poslovanju za druge za leto 1929.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa za l. 1929.
4. Volitev člana v načelstvo.
5. Slučajnosti.

Ako bi bil občni zbor ob 8. uri nesklepčen, se vrši občni zbor eno uro kasneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom pri vsakem številu navzočih zadržnikov.

Član načelstva: Voglar Fran m. p.

Načelnik: Zemljč Brando m. p.

Stanovska organizacija UJU

IZ ODSEKA ZA NADALJEVALNO (SPLOŠNO POKLICNO) ŠOLSTVO.

Odsek je posvečal vso pozornost novemu položaju, ki je nastal za nadaljevalno šolstvo po ukinitvi oblastne samouprave ter se prizadeval, prepričati odločilne činitelje o važnosti tega šolstva.

Deputacija treh članov je tolmačila gospodu banu in gospodu podbanu težnje in program učiteljstva ter vsakemu izročila posebno spomenico. Uverila se je, da sta oba gospoda že bila poučena o delovanju in namenu teh šol in da lahko računamo na polno njuno razumevanje našega načelnega programa. V mejah proračunskih možnosti bo kraljeva banska uprava ustvarila tudi materialne pogoje za razvoj tega šolstva. V bankski proračun so vnešene primerne postavke zanj. Ko bo proračun od ministrstva potrjen, lahko računajo one kmetske (gospodinske) šole, ki so od banske uprave priznane, na takojšnje izplačilo delnega učnega honorarja.

Tudi deputacija, ki se je predstavila šefu oddelka za industrijo in trgovino, je našla polno razumevanje za naše zahteve in za materialne pogoje neoviranega razvoja obrtnega nadaljevalnega šolstva. O tem priča proračun tega oddelka.

Odsek je storil tudi vse korake v zadevi smiselne aplikacije določb novega šolskega zakona na naše nadaljevalno šolstvo.

V zadevi referata za kmetsko (gospodinsko) šolstvo je zavzel stališče po želji tovarišev iz bivše mariborske oblasti. Z zadovoljstvom je pozdravil imenovanje prof. Jožefa Krošla kot referenta za to šolstvo. S svojim delovanjem kot organizator tega šolstva v bivši mariborski oblasti si je imenovali gošpod pridobil popolno zaupanje učiteljstva.

Ker se je po sklepu pokrajinske skupščine delokrog odseka razširil na vsa področja ljudskega poklicnega šolstva, je izdelal odsek nov poslovnik za svoje delovanje, ki predvideva za posamezne vrste nadaljevalnih (ljudskih poklicnih) šol posebne podsekcije, tako

IZVIRNE FRANCOSKE PASTILJE

VALDA

PRODAJALO VSE LEKARNE IN DROGERIJE

Obvarujejo Van vseh zlih učinkov mraza, megle, mokrote in bacilov na dihalne organe.

za obrtno in trgovsko nadaljevalno šolstvo, za kmetsko (gospodinsko) nadaljevalno šolstvo, za industrijsko-delavsko šolstvo.

Odsek za kmetsko šolstvo je že v prvem letu svojega poslovanja izdelal učne načrte in pravilnike za kmetske in gospodinske nadaljevalne šole, programe za izobrazbo učiteljev in učiteljic ter svoj načelni program za to šolstvo. Vse nadaljnje njegovo delo je veljalo samo uveljavljanju in spopolnjevanju tega programa. Za obrtno nadaljevalno šolstvo pa se je v tem pogledu storilo premalo. Zato je odsek prišel do zaključka, da je treba v bližnji bodočnosti posvetiti glavno skrb izgradnji programa za obrtno nadaljevalno šolstvo. Izvolil si je tudi predsednika iz vrst učiteljskega teha šol (tov. Polaka) ter kooptiral kot člana tov. Michlerja in Stenoveca.

Na zadnji seji je razpravljala odsek med drugim tudi o odloku ministrstva za trgovino in industrijo, ki je bil objavljen v »Učit. Tovarišu« z dne 23. januarja t. l. Prišel je do sklepa, da se pri smiselnem tolmačenju ta odlok ne more nanašati na naše obrtne in trgovske nadaljevalne šole ter je to svoje stališče razložil in utemeljil v posebni spomenici na kraljevo bansko upravo in na zbornico za industrijo, obrt in trgovino.

Iz društev:

Vabila:

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KRŠKI OKRAJ.** Vabilo k zborovanju, ki se bo vršilo v soboto dne 15. februarja 1930. točno ob 9. uri 30 min. v Sokolski dvorani v Krškem. Dnevni red: 1. Delovna šola v praksi, demonstrira tov. Drago Bitene iz Leskovca. 2. Situacijsko poročilo. 3. Samostojni predlogi. 4. Slučajnosti. Zaradi skupnega kosila izvolite se javiti tov. predsedniku, šolskemu upravitelju v Krškem do 12. februarja. Ravno tako prosimo za eventualne samostojne predloge do istega termina. Udeležba članstva je obvezna. Kdor bi bil zaradi tehničnih vzrokov zadržan, naj se opraviči na isti naslov do 12. februarja.

Poročila:

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI OKRAJ** je zborovalo v Brežicah dne 11. januarja 1930. s sledečim dnevnim redom: Čitanje zapisnika, poročilo o seji širjega sveta od 5. januarja 1930. »Reformna gradiva za domoznanski pouk na šolah brežiškega srez«, konstituiranje odbora.

Sklicatelj zborovanja je podal obširno poročilo o seji širjega sveta v Celju.

Sreski šolski nadzornik je zanimivo predaval o zgornji temi. Enoglasno se je sklenilo osnovati redakcijski odbor za zbiranje gradiva za domoznanski pouk. Pristopilo se bo tudi k risanju zemljevida domačega sresa.

Društveni odbor se je konstituiral sledeče: predsednik tov. Jakopec, podpredsednik tov. Voglar, tajnica tov. Štrausova in blagajnik tov. Vadnal.

Jakopec, preds. Straus Marija, tajnica.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA** je imelo občni zbor dne 16. januarja 1930. v državni osnovni šoli v Murski Soboti.

Tovariš predsednik je otvoril zborovanje ter želel vsem srečno Novo leto. Opozoril je navzoče, naj bodo stvarni, ker bi se drugače zborovanje preveč zavleklo.

Tajnik je prečital zapisnik zadnjega zborovanja, ki se je odobril.

Tovariš predsednik je podal situacijsko poročilo od oktobra dalje. Kdor je zasledoval poročila v časopisju, je lahko opazil nekako nesoglasje med poverjeništvom in opozicijo. V skupščini so bila poročila precej ostra, kar je dalo zopet opoziciji energičen odpor, a vendar se je opazilo, da nima opozicija nikake zaslombe med članstvom.

Dotaknil se je tudi razstave v Beogradu in je že sedaj opozoril tovariše, da store njih dolžnost. Članstvu je pojasnil tudi novi šolski zakon in prizadevanja izvršilnega odbora za gmotno izboljšanje. Naše uspešno delo v prilogi šolstvu pa so ovirali oni tovariši, ki še do danes niso včlanjeni. Zalostno je, da je od 22.000 učiteljev organiziranih samo 12.000.

Nadalje je podal poročilo o domu. Kaptal je znašal ob novem letu več kot pol milijona dinarjev.

V polemiki med »Jutrom« in Habermanom se je oglasil k besedi tovariš Gabrijelčič, ki je kritiziral postopanje literatov, ki ponižujejo ugled učiteljstva ter podčrtal vsa, ko besedo Habermanova.

FOTO - APARATI IN FOTO - POTREBŠČINE

se dobijo v največji izbiri in po najugodnejših cenah

v drogeriji „ADRIA“

LJUBLJANA 1 **SELENBURGOVA 1** **Mr. Ph. S. Borčič**

Šolski upravitelji(ice)! Ali se zavedate, da je Učiteljska gospodarska poslovalnica edini vir naših domov! Naročajte vse le potem Učiteljske gospodarske poslovalnice.

telj 50% svoje mesečne plače. Rodbinska doklada za vsakega otroka znaša 20 lit. mesečno. Upraviteljska doklada znaša 16% plače za enorazrednih in za vsak nadaljnji razred 3% več. — Učiteljsko plača v pokojninski sklad po 6% svoje plače in ima pravico z 20 službenimi leti do 50% pokojnine in nadalje vsako leto 2% več. Največja pokojnina znaša po 35 službenih letih le 75% celotne plače.

— **Ljubiteljem živali.** Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani je zbralo mnogo materiala, ki jasno dokazuje, da je položaj živali, ki prihajajo v stik s človekom ali so celo v njegovi oblasti, še vedno eden in isti: za živali le prečesto poln nezaznane, prekomernega izkoriščanja in trpinčenja, a za človeško dostojanstvo skrajno ponižujoč. Seveda ta pavšalna obdolžitev ne velja za mnoge dobrosrčne ljudi, pač pa za ogromno število onih, ki se ne zavedajo ali nočejo zavesti naravnost zločina, značaja svojega postopanja z živalmi. Slovensko društvo za varstvo živali radevolje in s hvalečnostjo priznava trud in požrtvovalnost mnogih, ki so skušali temu zlu odpraviti, v prvi vrsti vsekakor dobrim vzgojiteljem naše mladine. Zalibog, da je bil njihov trud le prečesto krokan s prepričanim uspehom. Zaradi začasnega nedovoljnega uspeha pa nikakor ne smemo postati malodušni ter se udati popolnoma na pačnemu nazoru, da se ne da ničesar doseči. Baš nasprotno: svoje delo v tem pravcu moramo podvojiti, potrojiti in — uspeh gotovo ne bo izostal. Zato je Slovensko društvo za varstvo živali sklenilo, da v poživitev in podkrepitev tega stremljenja naprosi tem potom vse ljubitelje živali, da mu blagovolijo pismeno sporočiti svoja mišljenja in predloge, kako kje in kdaj bi se dala predmetna akcija vršiti z večjim uspehom. Vse dobljene predloge bo društvo hvaležno upoštevalo, najboljši bo skušalo tudi objaviti najširši javnosti. Pismene pošiljke je naslavljati na Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani, Poljanska cesta 59. — Predsednik: Franc Rebernak.

— **Posnemanja vreden primer.** Pod tem naslovom prinaša »Narodna Prosveta« naslednjo notico: Naš tovariš g. Blažo Vujisič, učitelj v St. Bečju, je zbral od raznih oseb vsoto 3395 Din kot priloga za Dački dom UJU. — Tudi pri nas zbiramo že mnogo let za učiteljska doma v Ljubljani in Mariboru. — Vse premoženje, ki ga imata ta dva doma, je zbralo učiteljstvo iz svojih lastnih prispevkov — in vendar bi moglo učiteljstvo, ki posveti ves prosti čas delu med narodom — tudi od tega pridobiti kak majhen prispevek za naše stanovske ustanove. — Če bi naše učiteljstvo delalo tako, kot tov. Vujisič, bi danes že stala učiteljska doma v Ljubljani in Mariboru.

— **Društvo upokojenega učiteljstva v Ljubljani** javlja svojemu članstvu, da sta bila 6. februarja na novo v društvo sprejeti upokojeni učitelji ge. Ivančič Marija in Arh Marija. Umrla pa je članica ga. Gajšek Marija v Mariboru.

— **Ali že imate zakon o narodnih šolah?** Vsakemu učitelju in vsaki učiteljici je nujno potreben in ga mora poznati. Naročite ga po dopisnici v Učiteljski tiskarni. Cena 22 Din.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** prosi svoje podružnice, da prirede še v tem mesecu kako veselico ali igro v korist družbe. — Naznanja se, da bo družba še v teku tega meseca imela nove velikonočne razglednice (5 vrst), vsled česar naj podružnice čimprej sporočijo, koliko komadov jih žele. — Podružnice se tudi opozarjajo, da naj skličejo občne zbornice ter naznanijo vodstvu odbore.

IZ LASKEGA.

.... in druge zadeve mestne občine Laško. V »Jutru« z dne 29. januarja 1930., št. 23 na drugi strani, v 3 stolpcu čitamo med drugim tudi tole: Izgovor, da je preveč učiteljev, ker prihajajo Primorci k nam, ne drži. Slovenski primorski učitelji so bolj potrebni v Julijski Krajini kot pri nas, pa če že nočejo ostati doma, bi našli novo lepo domovino v južni Srbiji....

V odgovor temu primorskemu učiteljstvu tako prijaznemu gospodu in resnici na ljubo bodi povedano, da v Laškem bivata res dva jugoslovenska učitelja iz Primorja, ki sta nameščena eden kot izvršni upravni uradnik pri sreskem načelniku, ki pa je že od preobrata v Jugoslaviji in rezervni častnik jugoslov. vojske, borec iz koroške fronte, drugi pa kot šolnik iz leta 1927., ki je moral zapustiti neodrešeno domovino vsled preganjanja. Slednji ima lastno hišo v Laškem, zato morda ne obremenjuje toliko proračuna mesta Laško. Priteče mu pa po zakonu stanarina, kakor vsakemu državnemu učitelju. V zadnjem času je bila nameščena tudi iz Italije došla učiteljica potem, ko je okušala vso grenkost slovenske učiteljice v osrčju kulturne Italije, kamor je bila premeščena iz Trsta, ker je pač bila slovenska učiteljica. Končno je tudi tu nameščena učiteljica ženskih ročnih del — Jugoslovenka iz Primorja, ki se je preselila s svojci v odrešeno domovino vsled nevdružnih razmer v Primorju.

Ne vem, ali naj smatram dopisnika v »Jutru« kot neinformiranega in brezbriznega človeka, ki je prespal vso dobo preganjanja in trpljenja slovenskega učiteljstva v Primorju, ali kaj?

Duša draga, kdor si, povem Ti javno, da še danes in srčno rad bi se vrnil v solčno Gorico.

Svobodna domovina nas je sprejela v okrilje vse one, ki smo zaslužili in je bili vredni in kruh, ki ga jemo si pošteno zaslužimo z umom svojega duha z delom med mladino, ki je naša pa bodisi tudi v Laškem, tam preko meja, ali pa v Južni Srbiji, kamor naš »Jutro« dopisnik iz Laškega pošiljaš, ker si že bil lačen, da Ti odjedamo primorski učitelji vsakdanji kruh. To bodi moj odgovor in upam, da se z njim strinjate vi vsi tovariši Primorci in domačini — učitelji na dobrih mestih in v zakotjih naše lepe domovine. Javnost naj sodi ali je to prav.

Naša čast in čast Primorja, pol milijona v robstvu trpečih, znamo jo braniti in jo moramo braniti, ko jo kdo podcenjuje, če tudi neinformirani, brezbrizni laški dopisnik v »Jutru« z dne 29. januarja 1930.

Učitelj-Primorec.

Obleke kemično čisti, barva, plišča in lika tovarna JOS. REICH.

Iz Zveze državnih nameščenecv za Slovenijo.

— **Z Seznam pri Zvezi včlanjenih organizacij.** Zaradi informacije objavljamo seznam vseh pri Zvezi državnih nameščenecv za Slovenijo v Ljubljani včlanjenih organizacij, urejen po abecedi in sestavljen po stanju na dan 1. januarja 1930.:

1. Cestni in rečni nadzorniki (Društvo cestnih in rečnih nadzornikov za Slovenijo).
2. Davčni izvrševalci (Društvo davčnih izvrševalcev za Slovenijo).
3. Finančna kontrola (Sekcija saveza finančne kontrole v Ljubljani).
4. Finančni konceptni uradniki (Društvo finančnih konceptnih uradnikov na Slovenskem).
5. Geodeti (Udruženje jugoslovenskih geodeta, sekcija Ljubljana).
6. Gozdarji — okrajni in domenski (Društvo okrajnih in domenskih gozdarjev Dalmacije in Slovenije).
7. Inženjerji in arhitekti (Udruženje jugoslov. inženjerja i arhitekta sekcija Ljubljana. — Klub državnih inženjerjev).
8. Kaznišniški in jetnišnični uradniki (Društvo kaznišniških in jetnišničnih uradnikov, Maribor).
9. Kaznišniško in jetnišnično nadzorovalno osebje (Društvo pravosodne straže).
10. Monopolski uslužbenci (Udruženje monopolskih činovnika i službenika, Beograd, poverjenišvo Ljubljana).
11. Nižji državni uslužbenci, Ljubljana (Udruženje nižjih državnih uslužbencev v Ljubljani).
12. Nižji državni uslužbenci, Maribor (Udruženje nižjih državnih uslužbencev v Mariboru).
13. Oficijanti, pisarniški pomočniki itd. (Društvo pisarniških oficijantov, oficijantinj, pomočnikov in pomočnic za Slovenijo).
14. Pisarniški uradniki (Društvo državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo).
15. Policijski nameščenci (Društvo državnih policijskih nameščenecv in upokojencev v Ljubljani).
16. Politični konceptni uradniki (Društvo konceptnih uradnikov politične uprave za Slovenijo).
17. Poreski (davčni) uradniki (Udruženje poreskih činovnika, poverjenišvo Ljubljana).
18. Poštni in brzojavni uslužbenci — nižji (Osrednje društvo nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev za Slovenijo).
19. Poštni in brzojavni uslužbenci (Oblastna organizacija poštinih in telegrafskih uslužbencev).
20. Poštni konceptni uradniki (Društvo poštinih konceptnih in tehničnih uradnikov).
21. Poštni prometni uradniki (Društvo prometnih poštinih uradnikov).
22. Profesorji (Profesorsko društvo, sekcija Ljubljana).
23. Sodni poduradniki in slugi (Društvo sodnih poduradnikov in slug za Slovenijo).
24. Sodno-pisarniški uradniki in oficijanti (Društvo sodno-pisarniških uradnikov in oficijantov za Slovenijo).
25. Učiteljstvo meščanskih šol (Društvo učiteljstva meščanskih šol v Sloveniji, Maribor).
26. Učiteljstvo obrtnih učilišč (Društvo učiteljstva na državnih obrtnih učiliščih v Sloveniji).
27. Učiteljstvo osnovnih šol (Udruženje jugoslovenskih učiteljev — poverjenišvo Ljubljana).
28. Upokojeni državni nameščenci, Maribor (Društvo državnih upokojencev in upokojenk za Slovenijo v Mariboru).
29. Upokojeni javni nameščenci (Društvo upokojenih državnih nameščenecv za Slovenijo v Ljubljani).
30. Veterinarji (Jugoslovensko veterinarsko udruženje, sekcija Ljubljana).
31. Zemljeknjižni uradniki (Društvo zemljeknjižnih uradnikov in izprašanih aspirantov).

Poleg teh strokovnih (stanovskih) organizacij je v Zvezi včlanjenih še devetero okrožnih skupin državnih nameščenecv in upokojencev, in sicer: Celje, Kamnik, Konjice, Kranj, Krško, Maribor, Murska Sobota, Novo mesto in Ptuj.

Spremembe, nastale po 1. januarju t. l. bomo objavili pred občinim zborom Zveze, v tajniškem poročilu.

„Naš rod.“

— **nr. Tudi druga številka je že pošla.** Kot mur nismo mogli z njo več postreči, smo vpisali vplačilo v dobro k naročilu v marcu. Toliko v blagohotno vednost vsem prizadejim, da si prihranimo nepotrebno pisarjenje. Naj bo to tudi zadnji opomin zahtudnikom, da se na našo skromno zalogo ne smejo zanašati, zlasti pa opomin tistim nepopoljšlim poedincem, ki še zdaj ne verjamejo, da ne pošiljamo lista nikomur brez istočasne naročila in vplačila.

— **nr. »Maček v žaklju...«** Neka šola nam javlja, da naj ji pošljemo vselej par izvodov na ogled, češ, da otroci nečijo kupovati »mačka v žaklju«. Pri prvi številki bi bilo to še razumljivo, danes pa, ko se z »mačkom v žaklju« zadovoljuje 45.000 naročnikov, je to samo še slaba šala.

— **nr. Reklamacije so poštne proste,** tresa jih je samo kot take označiti in to lahko na listu papirja v velikosti dopisnice.

— **nr. Zakaj nismo tiskali več?** Odgovarjamo na kratko vsem, ki se obračajo na naš s tem vprašanjem. Nimamo denarja, to je eno, in hočemo, da se vsakdo naroči na list ob svojem času; to je drugo. Bolje je, da nam zaloga poide, nego da bi jo ponujali. Zdal tudi lahko povemo, da smo imeli pri 1. številki baš vsled barvaste priloge občutno izgubo. Zalagati se s takim predmetom po nepotrebnem, bi bilo pač nespametno. Nudili pa smo vsakomur priliko, da je mogel dobiti 1. številke kolikor je hotel. Prav zato smo jo ponatisnili in smo s ponatisom še nalašč odlašali celih 10 dni, da smo zbrali čim največ naročil. Več nismo mogli storiti. Kdor je prišel potem, ko je bil ponatis že gotov, to je po 10. januarju, je dobil, kar je še ostalo, ali pa ni dobil ničesar več. Druge številke smo natisnili prav toliko kakor prve. Tudi pri naslednjih številkah ne pojdemo preko 45.000, ker računamo s tem, da si hoče vsakdo kompletirati letnik in da so številke, ki so izrgane iz letnika, kasneje skoro brez vsake cene.

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri **Fr. P. ZAJEC, optik** Ljubljana, Stari trg 9.

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKA GOSPODARSKA IN KREDITNA ZARUGA

registrovana zadruga z omejeno zavezo v Celju

ima svoj redni 19. letni občni zbor 19. marea 1930. ob 8. uri v okoliški deški osnovni šoli v Celju s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva o poslovanju za druge za leto 1929.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa za l. 1929.
4. Volitev člana v načelstvo.
5. Slučajnosti.

Ako bi bil občni zbor ob 8. uri nesklepčen, se vrši občni zbor eno uro kasneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom pri vsakem številu navzočih zadržnikov.

Član načelstva: Voglar Fran m. p.

Načelnik: Zemljč Brando m. p.

Stanovska organizacija UJU

IZ ODSEKA ZA NADALJEVALNO (SPLOŠNO POKLICNO) ŠOLSTVO.

Odsek je posvečal vso pozornost novemu položaju, ki je nastal za nadaljevalno šolstvo po ukinitvi oblastne samouprave ter se prizadeval, prepričati odločilne činitelje o važnosti tega šolstva.

Deputacija treh članov je tolmačila gospodu banu in gospodu podbanu težnje in program učiteljstva ter vsakemu izročila posebno spomenico. Uverila se je, da sta oba gospoda že bila poučena o delovanju in namenu teh šol in da lahko računamo na polno njuno razumevanje našega načelnega programa. V mejah proračunskih možnosti bo kraljeva banska uprava ustvarila tudi materialne pogoje za razvoj tega šolstva. V bankski proračun so vnešene primerne postavke zanj. Ko bo proračun od ministrstva potrjen, lahko računajo one kmetske (gospodinske) šole, ki so od banske uprave priznane, na takojšnje izplačilo delnega učnega honorarja.

Tudi deputacija, ki se je predstavila šefu oddelka za industrijo in trgovino, je našla polno razumevanje za naše zahteve in za materialne pogoje neoviranega razvoja obrtnega nadaljevalnega šolstva. O tem priča proračun tega oddelka.

Odsek je storil tudi vse korake v zadevi smiselne aplikacije določb novega šolskega zakona na naše nadaljevalno šolstvo.

V zadevi referata za kmetsko (gospodinsko) šolstvo je zavzel stališče po želji tovarišev iz bivše mariborske oblasti. Z zadovoljstvom je pozdravil imenovanje prof. Jožefa Krošla kot referenta za to šolstvo. S svojim delovanjem kot organizator tega šolstva v bivši mariborski oblasti si je imenovali gošpod pridobil popolno zaupanje učiteljstva.

Ker se je po sklepu pokrajinske skupščine delokrog odseka razširil na vsa področja ljudskega poklicnega šolstva, je izdelal odsek nov poslovnik za svoje delovanje, ki predvideva za posamezne vrste nadaljevalnih (ljudskih poklicnih) šol posebne podsekcije, tako

IZVIRNE FRANCOSKE PASTILJE

VALDA

PRODAJALO VSE LEKARNE IN DROGERIJE

Obvarujejo Vas vseh zlih učinkov mraza, megle, mokrote in bacilov na dihalne organe.

za obrtno in trgovsko nadaljevalno šolstvo, za kmetsko (gospodinsko) nadaljevalno šolstvo, za industrijsko-delavsko šolstvo.

Odsek za kmetsko šolstvo je že v prvem letu svojega poslovanja izdelal učne načrte in pravilnike za kmetske in gospodinske nadaljevalne šole, programe za izobrazbo učiteljev in učiteljic ter svoj načelni program za to šolstvo. Vse nadaljnje njegovo delo je veljalo samo uveljavljanju in spopolnjevanju tega programa. Za obrtno nadaljevalno šolstvo pa se je v tem pogledu storilo premalo. Zato je odsek prišel do zaključka, da je treba v bližnji bodočnosti posvetiti glavno skrb izgradnji programa za obrtno nadaljevalno šolstvo. Izvolil si je tudi predsednika iz vrst učiteljskega teha šol (tov. Polaka) ter kooptiral kot člana tov. Michlerja in Stenoveca.

Na zadnji seji je razpravljala odsek med drugim tudi o odloku ministrstva za trgovino in industrijo, ki je bil objavljen v »Učit. Tovarišu« z dne 23. januarja t. l. Prišel je do sklepa, da se pri smiselnem tolmačenju ta odlok ne more nanašati na naše obrtne in trgovske nadaljevalne šole ter je to svoje stališče razložil in utemeljil v posebni spomenici na kraljevo bansko upravo in na zbornico za industrijo, obrt in trgovino.

Iz društev:

Vabila:

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KRŠKI OKRAJ.** Vabilo k zborovanju, ki se bo vršilo v soboto dne 15. februarja 1930. točno ob 9. uri 30 min. v Sokolski dvorani v Krškem. Dnevni red: 1. Delovna šola v praksi, demonstrira tov. Drago Bitene iz Leskovca. 2. Situacijsko poročilo. 3. Samostojni predlogi. 4. Slučajnosti. Zaradi skupnega kosila izvolite se javiti tov. predsedniku, šolskemu upravitelju v Krškem do 12. februarja. Ravno tako prosimo za eventualne samostojne predloge do istega termina. Udeležba članstva je obvezna. Kdor bi bil zaradi tehničnih vzrokov zadržan, naj se opraviči na isti naslov do 12. februarja.

Poročila:

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI OKRAJ** je zborovalo v Brežicah dne 11. januarja 1930. s sledečim dnevnim redom: Čitanje zapisnika, poročilo o seji širjega sveta od 5. januarja 1930. »Reformna gradiva za domoznanski pouk na šolah brežiškega srez«, konstituiranje odbora.

Sklicatelj zborovanja je podal obširno poročilo o seji širjega sveta v Celju.

Sreski šolski nadzornik je zanimivo predaval o zgornji temi. Enoglasno se je sklenilo osnovati redaksijski odbor za zbiranje gradiva za domoznanski pouk. Pristopilo se bo tudi k risanju zemljevida domačega sresa.

Društveni odbor se je konstituiral sledeče: predsednik tov. Jakopc, podpredsednik tov. Voglar, tajnica tov. Štrausova in blagajnik tov. Vadnal.

Jakopc, preds. Straus Marija, tajnica.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA** je imelo občni zbor dne 16. januarja 1930. v državni osnovni šoli v Murski Soboti.

Tovariš predsednik je otvoril zborovanje ter želel vsem srečno Novo leto. Opozoril je navzoče, naj bodo stvarni, ker bi se drugače zborovanje preveč zavleklo.

Tajnik je prečital zapisnik zadnjega zborovanja, ki se je odobril.

Tovariš predsednik je podal situacijsko poročilo od oktobra dalje. Kdor je zasledoval poročila v časopisu, je lahko opazil nekako nesoglasje med poverjeništvom in opozicijo. V skupščini so bila poročila precej ostra, kar je dalo zopet opoziciji energičen odpor, a vendar se je opazilo, da nima opozicija nikake zaslombe med članstvom.

Dotaknil se je tudi razstave v Beogradu in je že sedaj opozoril tovariše, da store njih dolžnost. Članstvu je pojasnil tudi novi šolski zakon in prizadevanja izvršilnega odbora za gmotno izboljšanje. Naše uspešno delo v prilogi šolstvu pa so ovirali oni tovariši, ki še do danes niso včlanjeni. Zalostno je, da je od 22.000 učiteljev organiziranih samo 12.000.

Nadalje je podal poročilo o domu. Kaptal je znašal ob novem letu več kot pol milijona dinarjev.

V polemiki med »Jutrom« in Habermanom se je oglašil k besedi tovariš Gabrijelčič, ki je kritiziral postopanje literatov, ki ponižujejo ugled učiteljstva ter podčrtal vsa, ko besedo Habermanova.

FOTO - APARATI IN FOTO - POTREBŠČINE

se dobijo v največji izbiri in po najugodnejših cenah

v drogeriji „ADRIA“

LJUBLJANA 1
SELENBURGOVA 1
Mr. Ph. S. Borčič

Šolski upravitelji(ice)! Ali se zavedate, da je Učiteljska gospodarska poslovalnica edini vir naših domov! Naročajte vse le potom Učiteljske gospodarske poslovalnice.

Dopisi: Glede dopisa odbora o zgradbi Dačkog doma se je sklenilo, da bo odbor določil višino prispevka s sporazumom društvenega blagajnika.

Za razpečevanje knjig obmejnemu šolstvu je predlagalo društvo g. Ciaka Srečka.

Tajnikovo poročilo: Celokupnega učiteljskega stva v srezu je bilo 131, od tega 80 včlanjenega, ob sklepu leta je ostal stalež isti, povečalo pa se je število članov na 98. Neorganiziranega je še 33. V minulemu letu je bilo opaziti v društvu več agilnosti, kar dokazujejo tudi referati. Zborovanja so bila v Pečarovicah in dvakrat v Murski Soboti. Procentualno je znašala udeležba 80. Referirali so tovariši: Deškovič, Hočevvar, Požegar in Vranc. Dva važna momenta sta bila v letu, ko je društvo pokazalo razumevanje za prosvetno delo. Poklonilo je Sokolu v Murski Soboti za zgradbo doma 1000 Din. Priredilo je sresko razstavo vseh šol, katero je posetilo 3000 ljudi. Kulturno nacionalno delo se je dvignilo v Prekmurju po zaslugi učiteljstva. Duša vsem gospodarskim akcijam je učitelj. Pogrešajo se še čitalnice in pevska društva, saj je znano, da je slovenska pesem najboljše sredstvo za povzdigo narodnosti.

Kraljev manifest je našel tudi pri učiteljskem razumevanju. Prepri med takozvanimi domačini in prišleki so izginili.

Dopisov je bilo 27, a odposlalo se jih je 201, med temi večinoma blagajnikove terjatve.

Blagajnikovo poročilo: Promet 32.278,57 Din, prejemki 20.562,43 Din, izdatki 11.716,10 Din. Saldo 8846,33 Din.

Volitev: V odbor so bili izvoljeni: Hočevvar Ciril, predsednik; Požegar Avgust, podpredsednik; Gabrijelčič Fran, tajnik; Štubelj Miro, blagajnik. Odborniki: Kočar, Verteš, Klanjšček. Namestnici: Berkovič Elizabeta, Modic Olga. Za pregledovalca računov: Ben-

ZAKON O NARODNIH ŠOLAH

s kratko razlago in stvarnim kazalom ter z dodatkom predpisov drugih zakonov, ki so v zvezi z zakonom o narodnih šolah; zakonom za srednje šole, zakonom o učiteljskih, zakonom o učbenikih za narodne, meščanske, učiteljske in srednje šole ter podatki iz upravnih zakonov: o banski upravi o organizaciji občne uprave, kar ima zvezo z narodno šolo in učiteljstvom narodnih šol

Je izšel

za šole, krajevne šolske odbore, urade in učiteljstvo

V ZALOŽBI UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

CENA: 22 Din

Zaradi interpretacije, ki je pridejana zakonu o narodnih šolah v zvezi z drugimi zakoni, je nujno potreben ta zakon vsakemu učitelju.

kovič Ladislav, Zupančič Franc. Delegati za pokrajinsko skupščino: Hočevvar Ciril, Zupančič Fran, Gabrijelčič Fran.

Članarina ostane ista kot lani.

Ciril Hočevvar, preds. Gabrijelčič, tajnik.

Nove knjige.

—k Januarski broj »Nova Literatura«. Januarski broj »Nova Literatura« posvečen je omladini i donosi jedan niz članaka vaspitnog i pedagoškog karaktera. Cena broju 6 Din. Dobija se u svim knjižarama i Izdavačkom Pred. Nolit, Beograd, Knj. Ljubice 28/3.

—k »Vezilja«, mesečnik za ročno delo. Prva številka mesečnika za ročno delo »Vezilja«, ki izhaja v nakladi znanega modnega lista »Ženski list« v Zagrebu, prinaša mnogo slik raznih tehnik ročnih del ter točen opis, kako se taka dela izdelujejo. Naročnina na »Veziljo« znaša četrtletno 30 Din. Naroča se v Zagrebu, Samostanska ulica 2.

—k Ciril Drekonja: »Pod domačim krovom«. V dobi najhujšega terorja, v dobi, ko se z brahamalno silo trga iz nekdanjih slovenskih šol naš jezik in naša miselnost, v dobi, ko je pouk in vzgoja slovenske mladine padla povsem na ramena staršev, v tej dobi bridke preizkušnje je izdala »Goriška Matica« v knjigah svoje redne publikacije tudi tov. Dreko-

nje knjigo »Pod domačim krovom«. Vzgojna knjiga je to, kakršne bi bil vesel tudi narod, ki živi v boljših in lepših prilikah. V njej je vse kar potrebuje domači vzgojitelj. Ton v njej je poljuden in prirčen. — Razdeljena je knjiga na več oddelkov, ki kažejo smer in avtorjevo namero že v naslovih. Po posrečenem uvodu preide v način vzgajanja in v osebnost vzgojitelja; veliko važnost polaga v telesno vzgojo in vzgojo značaja in čustva; preko pogleda v preteklost ustvarja vzor bodočega gospodarja domačega krova in ideal občana — koristnega člana človeške družbe. — Knjigo toplo priporočamo vsem, ki si jo zamorejo nabaviti.

—k Zbori. Revija nove zborovske glasbe. Izšla je 5. številka V. letnika gornje revije, ki stane letno 50 Din. Številka ima precej zanimivo vsebino in več glasbenih prilog.

Listnica uredniškega odbora.

—lu. Učitelj-Primorec. Kolikor manjka v Vašem dopisu je črtala policija, odnosno državno pravdnitvo.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalno in socialno namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši smesek Din 5.—.

Posečajte hotel Mariborski dvor, Andrej Oset — kopalnice, klubove sobe, prenočišča, garaže.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg. čitateljicam in čitateljem se za likanje, čiščenje, popraviljanje tudi obračanja garderobe priporoča: Wallet Express, Ljubljana Stari trg 19.

Najboljše kupite!

Nogavice, damske in moške rokavice, triko perilo, puloverje, telovnike, (vestje), žepne robce, **kravate**, ovratnike, **srajce**, šifone, glote, čipke, vezene, gumbe, DMC prejice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine samo

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

Povsod na zalogi. Tiskovine na zahtevo.

IZDELOVANJE DAMSKE IN MOŠKE KONFEKCIJE

„ELITE“
D. Z. O. Z.

LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA 9

prodaja

damske, moške in deške konfekcije.
NA DEBELI NA DRODNOI
PRIVRSTNO IZVRŠEVANJE PO MERI!

Hotel „TRATNIK“

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

priporoča lepe zračne sobe

Ženini - neveste!

Najcenejše in najboljše: madrace, feder-madrace, otomane, divane, fotelje in garniture vam nudi:

F. SAJOVIC, Ljubljana
Stari trg 6.

VELETRGOVINA

F. König

CELJE

Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčegov.

L. MIKUŠ

LJUBLJANA
MESTNI TRG št. 15

DEŽNIKI

Na malo. Na veliko.

Ustanovljeno leta 1839.

Telefon števil. 2.282.

Ugodnost!

Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana

Mestni trg 26 * Stritarjeva ulica 3

UNDERWOOD V

Telefon 29-80.

pisalni stroj
dobite pri tvrdki

Lud. Baraga // Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.

**Kdor oglašuje
ta napreduje!**

**Naročajte vsa tiskarska dela
za društva, šole, urade itd. itd.
v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!**